

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Siromašni, ali nasmijani,
zadovoljni i razigrani

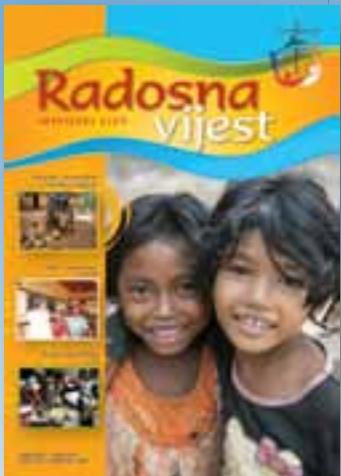

Djeca "razgovaraju"
s Isusom

Blagoslov gorušičinog
zrna

Apostolat molitve

„Da poseban doprinos žene u životu Crkve bude sve više priznavan“.

Sadržaj

Uvodnik

U središtu

Iz života naših misionara

Intervju

Apostolat molitve

Vijesti iz Crkve u svijetu

Vijesti iz Crkve u Hrvata

Iz dnevnika jednog misionara Misijski velikani

Ljubav ili tolerancija?	3
Kršćanski Bog – suputnik i supatnik.....	4
Siromašni, ali nasmijani, zadovoljni i razigrani.....	6
Djeca "razgovaraju" s Isusom	8
Stepinčevi i dolazak nove misionarke.....	9
Blagoslovljeno gorušičino zrno	10
Bugarska - mjesto kamo pripadam	12
Misijska nakana za ožujak	14
Svjedočanstvo vjere krvlju poškopljenog	15
Apostolat isusovaca u zatvorima	16
Pastoralni pohod kardinala Filonija.....	16
Misijska izložba uz Dan života	17
Molitva Misijske krunice na Radiju Marija	17
Dan svetog djetinjstva.....	17
Mali misionari Župe sv. Mateja u Mostaru	18
Djelo svetog djetinjstva u Radunicama	18
Prva sveta misa u novoj crkvi	19
Blaženi Clemente (Klement) Vismara, apostol Burme	21

Impressum

Izdavač: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavni urednik: v.l. Antun Štefan; **Zamjenik glavnoga urednika:** don Ivan Štironja

Godišnja preplata: Hrvatska 90 KN; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD

Tisk: Grafička Markulin, Lukavec; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adresu i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 1000 ZAGREB
Tel. 01/56 35 055, Fax 01/46 69 254
E-mail: missio.croatia@zg.ht.hr
web: www.misije.hr

Kunski ţiro račun:
IBAN: HR6323600001101542876
Model: HR99
u polje "Opis plaćanja" navesti svrhu uplate

Devizni račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABAHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.misijo.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Ljubav ili tolerancija?

Posljednjih se dana i tjedana ovim našim podnebljem izlila kiša riječi, izjava i priča, o „govoru mržnje“ i o toleranciji. Na trenutke je to sličilo na poplavu cinizma, dvoličnosti, egoizma, neiskrenosti; na nanose dvolične tolerancije, bolesne demokracije i zaostale civilizacije. Običnu bi čovjeku bilo manje muke kada ne bi znao da se u istoj rečenici zakona o govoru mržnje ne nalazi i „omalovažavanje“ koje ulazi u iste zakonske okvire.

Aprisjetimo se na trenutak vrlo bliske prošlosti, toga omalovažavanja Crkve, crkvenih uglednika, rođoljuba i domoljuba, svega što se zove katoličko, pa i hrvatsko. Akteri su i borci gotovo isti, kao i medijski trubaduri kojima je na umu ponajprije *divide et impera* - podijeli pa vladaj.

No, kao vjernici i kršćani, okrenimo se sebi, obratimo se svomu Bogu. On, koji nas želi okupiti u jedno, želi nas i oslobođiti, izbaviti od svakoga zla, spasiti nas od svih nečistoća i bezakonja naših, pa i onih koje smo sami skrivili u svojoj nepromišljenosti i nerazboru.

Nalazimo se u *korizmi*, vremenu priprave na svetkovinu uskrsnuća Gospodina našega Isusa Krista. U središtu su pozornosti pozivi: „Obrati se i vjeruj Evangeliju“ ili „Sjeti se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti“. Oba su poziva vrlo snažna i poticajna. Poručuju: Evangelije je istina o Bogu ljubavi i o čovjeku ljubljenu biću; o Богу koji daruje ljubav i o čovjeku koji tu ljubav doživljava i dalje je širi pa i po cijenu križa. Bez Božjega smo datha zaista samo prašina.

Pozvani smo, kao ljubljena djeca Božja, taj govor ljubavi pretočiti u život, dati mu noge, ruke, usta, oči, uši, srce i dušu. To znači da naše kršćansko opredjeljenje ne može biti puka tolerancija-podnošenje-trpeljivost, ta tanka crta između suživota s jedne strane, te nepodnošenja ili mržnje s druge strane. Tolerancija je ravna nebrizi. Baš me briga što onaj tamo radi i kako živi, ne dira me i ne diram ga. Ne zanima me ni on, ni njegov život, niti itko

njegov. Niti mu služim niti mi treba služiti. Toleranca je suživot na guranje. To nije i ne može biti razina kršćanskog dostojanstva niti opredjeljenja. Naš nas učitelj Isus poziva na ljubav koja je tisuće stopa iznad tolerancije: Ljubi Boga svim srcem svojim, svim umom svojim a bližnjega svoga kao sebe samoga (usp. Mt 22, 37-39). Čak ide dalje: „Ljubite neprijatelje“ (Mt 5,44). Stoga bi govor o toleranciji upućen kršćanima mogao biti degradacija kršćanskoga identiteta. Isus je prihvatio muku i smrt na križu iz ljubavi prema svima, pa i neprijateljima. A to znači da one druge i drugačije, pa i same neprijatelje, nije samo tolerirao, podnosio, trpio, nego istinski ljubio, služio im, molio za njih i praštao im. I na križu. To je *depositum fidei*, baština Crkve - omalovažene i prognane.

Kršćani, dakle, ljube po mjeri svoga učitelja Isusa, po primjeru apostola, povorke svetaca, mučenika i blaženika, ubijenih svjedoka kršćanske vjere, i u ovo naše vrijeme. Kršćani u svijetu proživljavaju to svjedočanstvo vjere u ime ljubavi koju su primili od Isusa, bez obzira na progonstvo i na prijetnju smrti. To osobito vidimo u dijelovima svijeta gdje vlada terorizam uperen protiv kršćana. Pred tim smrtnim prijetnjama kršćani ne uzmiču. Naši misionari isto tako. Štoviše, ustrajavaju pronositi svijetom vijest o Isusu, toj raspetoj ljubavi, služe mu i druge mu privode.

Može ovo biti tvrd govor, ali je to istina. To je Evangelije Isusa Krista, Radosna vijest koja nas poziva na obraćenje i nudi nam vječno spasenje, vječni život, sjedinjuje nas s Bogom koji je istinska i sama ljubav, a ne farsa tolerancije.

Piše don Ivan Štironja

Prema istinskom Bogu i očovječenju (7)

Kršćanski Bog – suputnik i supatnik

Još danas se živo sjećam riječi svoje majke, koja je u trenutcima pojačanih teškoća znala uzdahnuti i reći: "Sinko moj, drukčije je bilo kad je Bog išao po zemlji." Očito je mislila na Isusa. Međutim, svojim ponašanjem to je demantirala, jer je, ustajući u rane jutarnje sate, sjedeći u krevetu, gotovo naglas molila, izgledajući kao da s prisutnim Bogom razgovara. Uostalom, koga nije mučilo pitanje Božje odsušnosti te u isto vrijeme tješila vjera u njegovu prisutnost? Ne sliči li često život pustinji u kojoj vapimo za "nedohvatljivim Bogom"? To je velik misterij našega života, osobito u patnji kao što se dogodilo Isusu u njegovoj napuštenosti u Getsemanskom vrtu. Da, ali upravo se ondje Bog pokazao s "judskim licem" i s ljubavlju do kraja.

1. Očeva prisutnost – misao vodilja Isusova propovijedanja

Povlaštena tema Isusova navještanja bila je objavljivanje istinske slike o Bogu, kao Ocu milosrđa i

ljubavi. Tako, govoreći o kraljevstvu Božjem, zaključuje: "Očitovao sam tvoje ime, i još ću očitovati, da ljubav kojom si ti mene ljubio bude u njima, i ja u njima." (Lk 17, 26) I zato je jednom, ne bez određene tuge, u molitvi Ocu konstatirao: "Oče pravedni, svijet te nije upoznao." (Mt 11, 27) A na molbu učenika Filipa da im po kaže Oca, Isus je odgovorio: "Filipe, koliko sam vremena s vama i još me ne poznaš? Tko je video mene, video je i Oca. Kako onda ti kažeš: 'Pokaži nam Oca'?" (Jv 14, 9)

Filip i ostali apostoli shvatiti će to jednog dana, poslije Učiteljeve muke i smrti, posebice uskrsnuća, odnosno doći do spoznaje da je upravo muka bila najveće očitovanje Isusove ljubavi prema Ocu, odnosno Očeve prema svima nama. Isus je imao trajno u svijesti kako će ponazočiti Oca kao ljubav i milosrđe, o čemu govore brojne prispodobe, osobito ona o rasipnom sinu ili, točnije, o milosrdnom Ocu, o dobrom Samarijancu, jer kao Dobri Pastir dolazi tražiti što je izgubljeno. On je zapravo utjelovljenje Božje ljubavi, posebice u odnosu na one koji se osjećaju grješnicima, koji su zahvaćeni svako-

vrsnim patnjama. I zato neumorno poziva na milosrđe, obznanjujući: "Blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe!" (Mt 5, 7) To je prisutno u svim evanđeljima, posebno u Lukini, koje se može nazvati "evanđeljem milosrđa". Zato bih svima koji žele produbiti tu misao, čak i u vidu ispravljanja svoje slike o Bogu, a što nam je trajan zadatak, preporučio da potraže encikliku sv. Ivana Pavla II. o Božjem milosrđu Bogat milosrđem.

2. Bog se pokazuje kao milosrdni otac

Vraćajući se velebnomu događaju muke i smrti Isusove, trajno se postavljalo pitanje zašto je došlo do toga da je Bog na taj način trebao iskazati svoju ljubav prema nama. Još donekle možemo imati razumijevanja za farizeje i ostale u Isusovom vremenu što nisu uspjeli u Isusu čovjeku prepoznati Božju prisutnost, premda je činio Božja djela, te za ondašnje pogane koji nisu mogli prihvatići da Bog pati, jer, po grčkoj filozofiji, "bog ideja", neki "nepokretni pokretač" ne može trpjeti, već mu se samo treba klanjati i prisustiti žrtve da bi se umilostivilo.

Piše dr. Milan Šimunović

Međutim, kako to, nakon svega što znamo iz evandelja, da i danas mnogi kršćani teško prihvaćaju misterij muke i smrti Isusove, pa onda i naše, znajući da je pobijedio smrt? Kako to da se u modernoj psihologiji stvorila iskrivljena slika oca, kao simbol paternalizma i autoritarizma, što je psikoanaliza (teorijom Edipova kompleksa) pretočila u "otklon oca", kao rivala i protivnika u čovjekovu samoostvarenju, što se prelilo i na Boga Oca i tako iskrivilo njegovu sliku, a što je dovelo do njegova odbacivanja?

Ipak, prije ili kasnije, čovjek putem evandeoskoga izgubljenog sina priznaje da je nigdje, da se zapleo u klupko zla, odakle sam ne može izići, pa se u njemu javlja želja za povratkom. Sad je presudno pitanje kako čovjeku koji je izgubio osjećaj sinovstva, a što nadoknađuje raznim idolima, stvorenih ambicijom njegova razuma i napretka, ili u moru praznovjerja, pomoći da se vrati, da shvati da mir i spas može naći samo u Bogu?

To je nemoguće prebroditi bez oslanjanja na Isusov primjer, bilo u govoru, bilo u prihvaćanju muke i smrti. U tom smislu valja se trajno vraćati evandelju, umjesto da se zadovoljimo nekim tumačenjima s naglaskom na moraliziranju, čovjekovoj grješnosti i ništavosti, na zabranama i zapovijedima. Zato bih čitateljima preporučio dva veoma mjerodavna duhovna izvora, a to su *Povratak Ocu*, kardinala C. M. Martinija, negdašnjega milanskog nadbiskupa (Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1999.), te *Povratak izgubljenog sina* Henrika Nouwena, (KS, Zagreb, 1999.). Tko tu knjigu pročita, poželjet će poput mnogih to ponoviti, jer vodi prema većoj radosti obraćeničke vjere, kad se zaista vjeruje evandelju.

3. I Otac prisutan u trpljenju

U suvremenoj teologiji dolazi upravo do izražaja evandeoska istina da se Bog ponajprije pokazuje u apsolutnoj ljubavi i predanju. Istina, cijeneći sve napore ranije teologije, pretočene u određene katekizme i

molitvenike, ipak neka razmišljanja moramo "ostaviti prošlosti", poput onih da je Isus morao dati zadovoljštinu Bogu Ocu, koji je bio toliko uvrijeden ljudskim grijehom da mu, zbog stroge pravde, to nitko nije mogao nadoknaditi nego Sin, kao Bogočovjek, kao da je riječ o naplaćivanju dugova i nadoknadi.

Kako to da se zaboravilo da je Bog u Isusu prihvatio i činjenicu odbijanja te učinio taj iskorak u trpljenju upravo iz ljubavi prema ljudima, koji se u tvrdoći svoga srca nisu drugačije mogli otvoriti Bogu, pa niti po propovijedanju Isusa Krista? Uzimajući na se ljudske krivice, on je izabrao jedan krajnje moguć način da s križa "prodre" u dubinu čovjekovog srca, u kojem se talože "magme zla", da bi on, u svojoj životnoj pustinji, stekao povjerenje u Isusov nauk i božansku ljubav. Našoj ljudskosti, ranjenoj svakovrsnim zlom, pružena je posljednja šansa da bude oslobođena i spašena, uz uvjet da odsad slijedi Isusa u praštanju i sebedarju za druge. Kršćanski Bog se pokazuje kao Bog ljubavi i milosrđa, koji čak (u slici izgubljenog sina) priređuje čovjeku grješniku, ali povratniku, gozbu bez ikakve zadovoljštine i nadoknade, jednostavno zato što je taj sin njegovo dijete. Stoga je bitno shvatiti da smo ljubljena Božja djeca i ne trebamo se truditi da zataškamo naše zlo, jer Bog sve zna, već slaviti njegovu ljubav. Od njega nam je darovana snaga da to zlo prevladamo.

Našoj ljudskosti, ranjenoj svakovrsnim zlom, pružena je posljednja šansa da bude oslobođena i spašena, uz uvjet da odsad slijedi Isusa u praštanju i sebedarju za druge. Kršćanski Bog se pokazuje kao Bog ljubavi i milosrđa, koji čak (u slici izgubljenog sina) priređuje čovjeku grješniku, ali povratniku, gozbu bez ikakve zadovoljštine i nadoknade, jednostavno zato što je taj sin njegovo dijete. Stoga je bitno shvatiti da smo ljubljena Božja djeca i ne trebamo se truditi da zataškamo naše zlo, jer Bog sve zna, već slaviti njegovu ljubav. Od njega nam je darovana snaga da to zlo prevladamo.

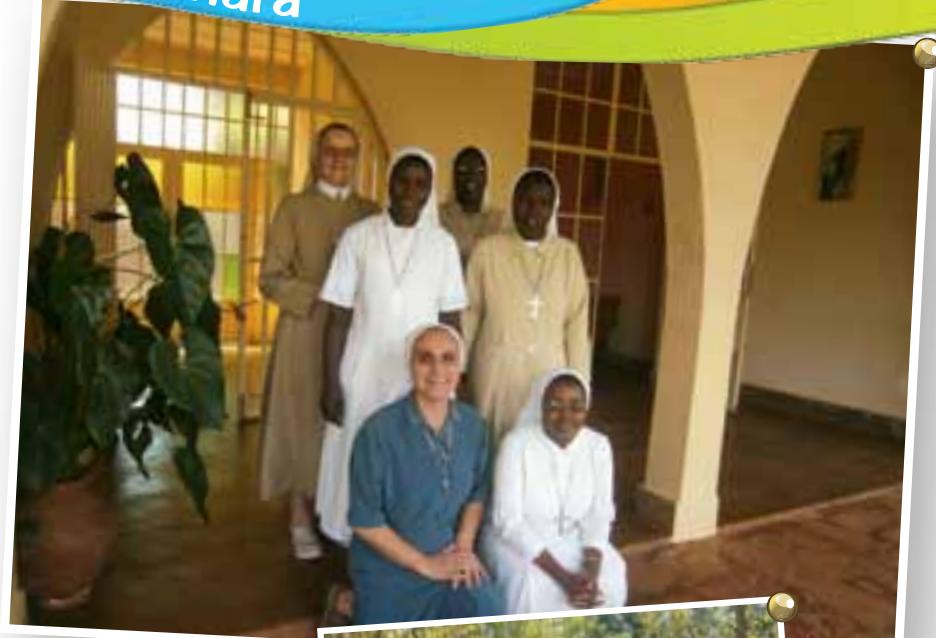
Otač s njime. Stoga je radosna vijest u govoru o trpljenju i Isusovoj žrtvi upravo činjenica Božjega trpljenja u Kristu. Drugim riječima, "ako je Sin patio, i Otač je supatio", odnosno da je "Bog trpio" što je Crkva stalno vjerovala. Očevo trpljenje je supatnja. Tako se Presveto Trojstvo isakuje u patnji Kristovoj, koji je tim zanosom ljubavi u svojem bogičovještvu išao na križ, oslobođujući nas od grijeha. On je upravo tad naš istinski osloboditelj. Stoga bih čitateljima savjetovao da posegnu za pogовором spomenutog teologa *Ljubav i milosrđe Boga Oca u mislima crkvenih otaca* (u knjizi T. Šagi-Bunića *Motriti lice Očevo*, KS, Zagreb, 2000., str. 87 – 117).

Očito će se i na crti nove evangelizacije morati dogoditi neki značajniji pomaci u govoru i življenju vjere, posebice roditelja, kateheti, vjeroučitelja i propovjednika. Kako se vidi, ovog sam puta namjerno savjetovao neke autore, smatrajući nužnim da u rastu u vjeri posegnemo za "zdravijom" literaturom, da bismo se odmakli od nekih starih katekizamskih shvaćanja, pa i duhovnih pisaca ili štiva koje ne može urođiti punom radošću vjere.

BURUNDI – s. Agnezija Bilić

Dragi čitatelji Radosne vijesti i prijatelji misija!
Povod ovoga mojeg članka je pismo vjeroučenika Osnovne škole Petra Bakule iz Mostara, koje su, sa svojom vjeroučiteljicom s. Samuelom Muchovom, uputili kao božićnu čestitku nama misionarima.

Siromašni, ali nasmijani, zadovoljni i razigrani

Predivno pismo malih misionara

Pročitala sam ga s puno pažnje i ljubavi. Stvarno je predivno! Draga Ivo, hvala ti puno, kao i ostalim učenicima i vašoj vjeroučiteljici s. Samueli! Vidim da si ga napisala s puno ljubavi. Kažeš da nam možda to ne znači puno. Varaš se! Baš suprotno! Nama misionarima puno znači vaša molitva i sjećanje. To nam uz ljubav Božju, koja je glavni izvor naše snage, daje dodatan polet i radost u služenju potrebitima. Mi misionari u svima vama u domovini imamo prijatelje koji pomažu, kako nas, tako i one kojima smo mi poslani i kojima služimo. Zato ću ponoviti citat koji ste stavili iz Svetog pisma: „Vjeran prijatelj pouzdana je zaštita; i tko ga je stekao, našao je blago.“ (Sir 6, 14) Pišete da nam se divite. Mi ne mislimo da smo drugačiji od svih vas. Ne činimo ništa što nije moguće svakomu čovjeku. Mi samo nastojimo u svojem životu izvršiti volju Božju, kao i svatko od vas. Naime, Gospodin nas je pozvao između vas, i on koji nas je pozvao daje nam snagu i motivira naše djelovanje u tom smjeru. Mogu samo

reći za sebe, da osjećam veliku moć molitve svih vas koji molite za nas. I vidim datum kad ste pisali. To je ujedno dan kad moja družba slavi blagdan naše uteviljiteljice sv. Marije Krucifikse. I to meni nešto govori kao članici družbe Službenice milosrđa.

I još bih ostala u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, a zatim ćemo nastaviti s lijepim događajima iz Burundija. Niste samo vi koji nam pišete i molite za nas, ima još puno takvih lijepih primjera. Zato bih iskoristila ovu prigodu i pozdravila i zahvalila još nekim: misijskoj zajednici iz Župe sv. Leopolda Bogdana Mandića u Koprivnici, s njihovim župnikom vlč. Dominikom Vučkovićem, misijskoj skupini u OŠ-u „Mario Martinolić“ Mali Lošinj, s vjeroučiteljem Markom Karčićem i s. Ivankom Crnčan, malim misionarima OŠ-a Dobri (Split), s vjeroučiteljicom s. Anicom Marić, i mnogim drugim znanim i neznanim vjeroučenicima i njihovim vjeroučiteljima koji pomažu misiji i misionare na razne načine! Hvala vam od srca uime naših prijatelja ovdje u Burundiju, kojima vaša pomoć stiže po nama!

Novakinja Jozefina na praksi

Tijekom ove godine više govorimo o osobama koje su svoj život posvetile služeći Gospodinu u redovničkom zvanju. Donosim vam iskustvo naše novakinje Jozefine, iz Ruande, koja je u drugoj godini novicijata u našoj družbi, a svoju praksu provela je u našoj zajednici u Kirembi. Naime, naše novakinje su u Ruandi, gdje nam je kuća formacije. Jozefina je bila uključena u naš apostolat s bolesnicima. Ustalio se običaj da novakinje provedu kod nas dva mjeseca i nakon Jozefine doći će i druge novakinje na praksu.

Evo što vam jedna osoba koja se priprema za redovnički život piše:

„Zovem se Jozefina Murekatete, novakinja sam Službenica milosrđa. Imam 32 godine. Kako sam započela drugu godinu novicijata, obavila sam svoju praksu u zajednici od šest redovnica u Kirembi, Burundi. Tako sam imala mogućnost služiti Gospodinu, čije je lice vidljivo u najsiromašnjima i bolesnima. U tom apostolatu

naše sestre uprisutnjuju svaki dan Božju ljubav. Krijepeti bolesno tijelo hransom i njegovom, tješeći dušu ulijevajući pouzdanje i primanjem sakramenta bolesničkog pomazanja, bolesnik postaje osoba s dostojanstvom koje mu je Bog dao stvarajući ga na svoju sliku. Tu su i neishranjena dječica, koja dobivaju potrebnu težinu, primjerenu svojoj dobi, te se vraćaju kući s većom mogućnošću da nastave dostojan život. Sve to pratimo molitvom i blagoslovom, tako da je naš život radosno služenje Kristu patniku u njegovim siromasima.

S djecom zapostavljenog plemena

Jednom u tjednu posjećivala sam dječji vrtić u mjestu Mugerera, u neposrednoj blizini Kirembe. Djeca su u dobi od tri do šest godina. Vrtić je izgradio i o njemu se brine Luciano Rangoni, talijanski laik koji živi u Kirembi. U tom mjestu živi zajednica Batwa, koja živi vrlo izolirano. U njihovom kraju još se ne zapažaju tragovi civilizacijskog napretka. Poučavala sam djecu o osnovama naše svete vjere i upućivala ih u način života primijeren našemu vremenu i podneblju. U srcu se osjećam sretnom što sam mogla djeci govoriti o Bogu. Oni su s puno pažnje i želje slušali što sam ih poučavala. Njihovi uvjeti života ne omogućuju im razinu života kao u ostalim dijelovima Burundi pa tako ni poznavanje Boga (koliko je to djeci moguće). Ta djeca me podsjećaju na Isusa, koji je uzeo naše tijelo i živio među ljudima: malenima, siromašnim i bolesnim, blizak svim osobama na rubu društva. Ta djeca iako su jako siromašna uvijek su nasmijana, zadovoljna, razigrana. Vole se između sebe. Veoma pozorno slušaju i slijede sve što im se objašnjava, tako da spontano i brzo uspostave kontakt. Promatrajući ih, pitala sam se i razmišljala u sebi: 'Kako je lijepo imati srce puno ljubavi. Biti jednostavan, ponizan, pratići kao djeca.' U tom svojemu

iskustvu ponovno otkrivam zbilju evandelja, u kojem Isus kaže: 'Pustite dječicu da dođu k meni; nemojte im priječiti, jer takvima pripada kraljevstvo Božje!' (Lk 18,16) Dva mjeseca sam radila s djecom, njegovala bolesne, pomagala siromašne, i u svima njima promatrala Krista, koji je potrebit bratske i sestrinske solidarnosti i koji me poziva iz dana u dan da ga slijedim. To je za mene radost i velika mogućnost za ostvarenje poziva koji mi je darovan. Eto, još mi preostaje pozdraviti sve vas, čitatelje *Radosne vijesti!* Poseban pozdrav šaljem, a nadam se da mi ne ćete zamjeriti, redovnicama službenicama milosrđa Hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda, koje uvelike prinose da je karizma sv. Marije Krušifikse ponovno prisutna u Burundi-

ju. Osjećam veliku radost što mogu podijeliti svoje osjećaje s prijateljima i dobročiniteljima misija u Hrvatskoj te od srca zahvaljujem vašemu cijenjenju listu, koji mi to omogućava!"

Nakon naše Jozefine ne bih puno dodavala. Budući da se približava svetkovina Uskrsa, svima želim puninu uskrsne radosti, već spomenutima u ovom članku, nacionalnim i biskupijskim ravnateljima Papinskih misijskih djela, djelatnicima u uredima PMD-a, mojim susestrnama, službenicama milosrđa, obitelji, rodbini, našim misionarima i misionarkama, svim našim dobročiniteljima, uz veliko hvala svima vama, dragi čitatelji *Radosne vijesti* i podupiratelji misija! Uza srdačan pozdrav i zahvalu za molitve i svaku vrstu pomoći, na što vam uzvraćam molitvom!

KAMERUN
– s. Josipa Šprajc

Djeca "razgovaraju" s Isusom

Prošle godine, zajedno sa svim karmelićanima i karmelićankama svijeta, započeli smo slavlje 500. godišnjice rođenja naše svete majke Terezije od Isusa. Ona je zajedno sa svetim Ivanom od Križa obnovila ondašnji karmel. Karmel i molitva idu zajedno. Za to je valjda djeci najlakše moguće objasniti tko je ona – naime, naše salove vjerouauka započinjemo molitvom. A što je molitva?

Najjednostavnija je definicija – iako prilično stara, ali djeci najbliža ona koju je upravo dala sveta Terezija od Isusa. Ona u knjizi *Moj život* kratko objašnjava pojam molitve: „molitva nije drugo nego prijateljski razgovor s onim za kojega znamo da nas ljubi“. To njezino objašnjenje navodi i *Katekizam Katoličke Crkve* u broju 2709. I dok odraslima objašnjavamo sa svim mogućim dokumentima Katoličke Crkve – maleni to, jednostavno, razumiju i znaju. Kod svakog posjeta kapeli ili crkvi zaista „razgovaraju“ s Isusom. Njihov je „razgovor“ jednostavan: „Isuse, molimo te ozdravi Franka, malu Oumoul, koja boluje od teške bolesti krvi, našeg prijatelja, koji boluje od raka bubrega, premjesti radno mjesto mojeg tate u naš grad...“ Njima je to dovoljno. Tad radosno otpjevaju pjesmu, poklonom pozdrave Isusa i „razgovor“ je završen. Prije užine opet će „razgovarati“ s Isusom kod zahvale za sve koji su jelo pripremili.

Kipovi u dvorištu

I mesta i mogućnosti molitve su različita, kako za djecu, tako i

za odrasle. „Sestro, dvije osobe su ispred kuće!“ kratko je izrekla starija žena koja nam donosi svaki tjedan tri puta svježe mlijeko. Njezin joj je otac kod udaje poklonio dvije krave. Nisu to neke velike, snažne krave. Ovdje se krave drže više zbog mesa, ali njoj pomažu i s tom malom količinom mlijeka. Ona propješači više kilometara prije nego dođe do prvog naselja, koje je od nas udaljeno pet kilometara. Svaki put dođe ravno ispred kuhinje, tj. iza kuće, pokuca na stražnja vrata, predra mlijeko, opere i onda posloži svoje *kalabase* po veličini – velike posude od prirodnog materijala u kojima oni čuvaju sve – vodu, hranu, mlijeko, maslac... *Kalabasi* rastu na velikim stablima. To su veliki plodovi koji se prerežu napola, dobro isperu i osuše na suncu prije korištenja. Mnogi ih ukrašavaju na razne načine, rezbaranjem još dok su svježe ubrani sa stabla, ili bojanjem kad se dobro osuše, a neki ih ostave onakvima kakvi jesu – u smedjo boji. Sestra je primila mlijeko i otisla pogledati tko je došao. Vratila se kad je ta žena još prala svoje noge od prašine. Ona prvo dođe k sestrama – mlijeko je puno teže

od maslaca i jogurta, koji prodaje još nekim obiteljima. Tu se opere i onda može urednaći u grad. Sestra ju pita tko je to mogao biti, kad sad nema nikoga. Žena se ne uznemiruje, već ozbiljno i polako diže glavu te odgovara: „Oni su tamo, stoje već duže vrijeme na tome jakom suncu!“ Sestra ponavlja da nema nikoga i da svi znaju gdje je zvono našeg samostana. „Ali, oni su tamo, jadni, stoje na visokom kamenju i na tome jakom suncu!“ – uporno ponavlja, uvjerenja u svoj iskaz ta naša dobra starica. Tek tad je sestra shvatila da to ona zapravo govori o kipovima Srca Isusova i Srca Marijina koji su nedavno postavljeni. Sestra joj objašnjava da su to kipovi i koga predstavljaju. To je mjesto molitve za vjernike, no naša starica klima glavom i na *fufuldi* jeziku ponavlja: „Hm, stoje na tome jakom suncu!“

Nasmijali smo se tome, ali još i sada nekoliko mjeseci kasnije svako malo čujemo nove „izvještaje“. „Jadna naša sestra, cijelo vrijeme stoji na tom suncu!“ – ponavljaju mnogi odrasli prolazeći pokraj misije. Muslimani ne ulaze u dvorište pokraj crkve, već izdaleka gledaju, a bu-

HAITI
– s. Liberija Filipović i
s. Ana Uložnik

Zemlja daleka, siromašna i suncem obasjana, ali i darom hrvatskog naroda obdarena sirotištem "Cardinal Stepinac Children's Home", proslavila je svojega nebeskog zaštitnika.

Stepinčeve i dolazak nove misionarke

Za taj svima nama drag dan pripremali smo se devetnicom, napose molitvom i adoracijom u kojoj su sudjelovala djeca i sestre. Posebnu svečanost imali smo na sam dan Stepinčeva, slaveći svetu misu, pod kojom smo molili za sve one koji žive i djeluju u ovoj misiji, ali i za sve one koji svojim molitvama i materijalnim dobrima potpomažu naše djelovanje.

Svetu misu slavio je o. Jackson Fabius, redovnik montfortanac, koji se potudio i pripremio sadržajnu propovijed o životu i djelovanju kardinala Stepinca, upoznavši djecu i osoblje s njegovim likom i svestrim životom.

Posebnost toga dana bio je blagoslov slike kardinala Stepinca i njezino postavljanje u kući u kojoj djeca borave. Radosti i pjesmi nije bilo kraja! Proslavili smo i imenдан malog Widsona, koji je prije dvije godine dobio i kršteno ime Widson Alojzije, a spomenuli smo se i rođendana s. Liberije. I tako je kod nas u jednomu danu bilo puno radosti! Kad Bog umnaža radost, onda ona ne samo da bude dvostruko veća, nego stostruko čemu smo i mi sami svjedoci.

Srce nam je posebno zaigralo kada je spomenuo da poput kardinala Stepinca trebamo moliti i imati vjeru, da bismo imali snagu, hrabrost i cilj. Da bi djeci lakše objasnio kako to sve imati, uzeo je primjer života u Haitiju, u kojem ovih dana ima mnogo nereda, štrajkova i gdje izlazak na cestu, dok su prosvjedi, može stajati života.

Prosvjeduje se zbog trenutne političke situacije, koja nije nimalo sjajna. K tomu je nastao štrajk zbog velike ci-

dući da je kip Srca Isusova obojan u smeđe, uvjereni su da ondje stoji jedna od sestara. Za njih je to bijela sestra, i da mora stajati cijelo vrijeme na suncu, to je preteško.

Počinje korizma – naše sveto vrijeme molitve i pripreme za Uskrs. Moleći za sve vas, mi se preporučujemo u vaše molitve. Molite za mir u našoj donedavno mirnoj zemlji. Neka vas sve prati Božji blagoslov!

Zahvalne sestre karmeličanke Božanskog Srca Isusova iz Kameruna

KONGO
– s. Romana Baković

Blagoslovljeno gorušičino zrno

Od jedne male tročlane zajednice školskih sestara franjevaka u DR Kongu, toj prelijepoj i istovremeno prebogatoj i presiromašnoj, dalekoj afričkoj zemlji, naša Provincija Presvetog Srca Isusova iz Splita danas ima četiri zajednice, koje broje 20 sestara, od kojih je sedam Hrvatica i 13 Kongoanka, te 12 kandidatice i šest postulantica. Ovo malo redovničko gorušičino zrno primilo je blagoslov Božji i raste, i donosi plodove.

Cetrdeseta godišnjica našega misijskog života, koju smo proslavile 2014. godine, nije mogla biti svečanije obilježena, jer naša prisutnost u evanđeoskom duhu: "Idite po svem svijetu i navješćujte evanđelje", ima svoju budućnost, a prepoznajemo ju u redovničkom pomlatku, kao i zbilji ovdašnjeg naroda, koji volimo i koji nas voli i treba. Zajedništvo koje nas povezuje diše franjevačkom jednostavnosću i bratsko-sestrinskom blizinom, koju živimo kao svoje poslanje. Naša sestrinska zajednica svojevrsna je poveznica između dvaju kontinenata – afričkoga i europskoga. Mi školske sestre, a po nama i brojni dobročinitelji, i kongoanski narod, kao dvije ispruzene ruke zblžavamo dvije udaljene domovine – Hrvatsku i Kongo. Bog nas je pozvao u taj dragi narod, jezik i kulturu, a mi smo se poput Abrahama odazvale i opremljene životom vjerom napustile udobnost sigurnoga doma. Osjećamo se kao baštinice blagoslova kad gledamo na svoje skromne početke, prijedeni put i sadašnju razgranatost apostolske prisutnosti u školstvu, zdravstvu, nadbiskupijskom karitasu, župnom apostolatu, radu sa zatvorenicima, pružanju pomoći zapuštenima, nemoćnim i ratom pogodenima.

Domaćinska škola s dječjim vrtićem

Kao misionarke osobito smo prepoznatljive po domaćinskim školama i skrbi o siromašnoj djeci, koja pohadaju školu zahvaljujući brojnim dobročiniteljima. Oni su naša produžena ruka pomoći, točnije rečeno, udruženim snagama svi

smo mi, usuđujem se reći, Božji poslani, misionari njegove prisutnosti i zauzetosti za brata čovjeka, a osobito ugrozenoga. Naša gladna, malena, u svakom smislu i smjeru potrebita afrička braća usmjeravaju program našega sveukupnog djelovanja, posebice domaćinskih škola.

Prateći znakove vremena i potrebe ovdašnjih ljudi, naše zajednice nadopunjuju obrazovni program. Tako smo uz postojeće programe poučavanja krojenja i šivanja te vođenja domaćinstva organizirali program dopunske osnovne škole za djecu i mlade koji iz različitih razloga nisu završili redovnu osnovnu školu. Ta djeca i mlini su u dobi od devet do 18 godina. U svim domaćinskim školama, a na traženje djevojaka, uspjele smo uvesti kuharstvo. U školi "Bumoleke" ("Svjetlost") otvorile smo dječji vrtić za djecu od tri do pet godina. Tako pomažemo ženama koje se žele školovati u toj školi a nemaju komu ostaviti djecu na čuvanje. Poduzele smo pripremne radnje u želji otvaranja šivaonice crkvenog ruha, da bismo u duhu Franjine ljubavi prema uređenju crkava i brige za liturgijsko ruho odgajale naše redovnice Kongoanke i dale svoj doprinos našoj mladoj Nadbiskupiji Bukavu. U tijeku je uskladljivanje programa domaćinskih škola s nacionalnim programom, da bi polaznice po završetku dobile svjedodžbu priznatu na razni države.

Promicanje dostojanstva djevojaka i žena

U ostvarivanju navedenog apostolata i projekata, koji su u duhu karizme naše

družbe, nismo usamljene. Naprotiv, svesrdnu pomoć primamo od pojedincata i institucija, a osobito nacionalnih uprava Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, koje ne zaboravljaju svoje hrvatske misionare i misionarke, pa tako ni našu zajednicu školskih sestara franjevaka u Africi.

Naša djelatnost domaćinskih škola uglavnom je usmjerena prema djevojkama i ženama, jer se, nažalost, njihov glas ovdje slabo čuje, a njihovo se dostojanstvo zapostavlja. Veliko egzistencijalno siromaštvo izguralo ih je na rub društva i obitelji. Najčešće im se ne omogućava školovanje, jer prednost imaju muška djeca. Tomu naša misionarska zajednica nastoji doskočiti. Kako? Školovanjem djevojaka i žena nastojimo im osim znanja razvijati samopoštovanje, znajući da im otvaramo vrata bolje budućnosti, a po njima, kao budućim majkama, i obiteljima. Stoga smo zahvalne svim našim dobročiniteljima, o kojima uvelike ovisimo, jer nas oni svojom pomoći podržavaju u našem misijskom radu za dobrobit afričkih žena, djece, naroda."

Dijelimo svoj udovičin novčić

U školskoj godini 2014./2015. u našim trima domaćinskim školama upisano je 255 učenica; u program opismenjavanja uključeno je 114 polaznica (posebno djevojčica u dobi od 10 do 17 godina); u naš dječji vrtić upisano je 23 djece; u završnoj su godini školovanja 63 učenice kojima ćemo nakon položena završnog ispita, uz pomoći dobročinitelja, darovati šivaće strojeve, da mogu samostalno zaraditi za život. U tom je smjeru jedan od naših prijatelja dobročinitelja pokrenuo akciju Singerica za budućnost. Nadam se da ste i vi čuli za tu akciju.

Oslanjujući se na Providnost i dobrotu dobrih ljudi u praćenju započetih

projekata, nadamo se da ćemo ustrajati u činjenju dobra i da će sjeme našega apostolata pasti na blagoslovljeno tlo. Osobito nam je na srcu pribavljanje osnovnog materijala za djelovanje domaćinskih škola i provođenje programa kuharstva, za što je potrebno nabavljati namirnice. Pripremanje jela osposobljava djevojke za buduće zvanje, a ujedno im pomaže u preživljavanju, i to doslovno, i bez uveličavanja. U izostanku tog obroka u školi obitelji im nerijetko ne mogu ponuditi drugi. Ovdašnje siromaštvo, oskudica i neishranjenost velikih su razmjera i neusporedivi s nevoljama kojih ima u Europi. Unatoč svim spoznajama o bremenitosti življenja na afričkom kontinentu, uvijek nam se čini važnim ne šutjeti. Potrebno je govoriti i pisati o onima koji su potrebitiji od nas samih, o brojnoj djeci koja često od gladi ne mogu pratiti školski program. Možemo im pomoći tako da s njima podijelimo svoj udovičin novčić.

Iskreno zahvaljujemo svima koji nam omogućuju pomagati drugima, našoj braći i sestrama po Kristu. Vi dobročinitelji ste nam blagoslov! Bez vas, vjerujte, malo bismo mogle učiniti. Zato s punim uvjerenjem možemo reći da je sve dobro koje učinimo, vaše dobro, i na to možete biti ponosni.

A mi sestre zahvalne smo Bogu za sve vas širom drage nam domovine. Molimo za vas, naše suradnike u tom djelu dobrote, sijače Božjeg blagoslova.

**S. BOŽENA NOVOSELEC,
MISIONARKA U BUGARSKOJ**

Bugarska - mjesto kamo pripadam

?

Ljudi u Hrvatskoj na sam spomen da ste misionarka u Bugarskoj nerijetko reagiraju pitanjem: "Zar je Bugarska misijska zemlja?"

!

Kad govorimo o Bugarskoj kao misijskoj zemlji, onda uistinu možemo upotrijebiti cijelu abecedu, od A do Ž, nabrajajući razloge zašto je to tako. Na pitanje zašto je ona misijska zemlja, recimo najjednostavnije – jer još mnogi ne poznaju Isusa Krista. Bugarska je od Hrvatske udaljena tek 12 sati vožnje, ali njihov se mentalitet bitno razlikuje i od našega, a pogotovo od europskog mentaliteta. Oni jesu pravno u EU-u, ali u mnogočemu kaskaju i dvadeset godina za ovim vremenom, a vjerska naobrazba je vrlo niska. Naše sestre u Plovdivu, gdje i ja živim, djeluju oko 120 godina, što je, složit ćete se, dugo. Plovdiv je drugi, po veličini, grad u Bugarskoj. Riječ je o tranzitnu gradu, koji se nalazi samo sat vremena vožnje od granice s Turskom. Smještene smo u četvrti koja je od središta grada udaljena

S. Božena Novoselec redovnica je Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga. U misije u Bugarsku otišla je 15. rujna 2008. godine. Tijekom njezina kratka boravka u domovini porazgovarali smo s njom o misijama i djelovanju sestara u Bugarskoj.

otprilike 10 kilometara. Nalazimo se pod brdom koje se zove Markovo brdo ili Rodopi. Specifičnost naše četvrti je ta što se u jednoj ulici naže tri crkve: katolička, pravoslavna i evangelička.

Novi vjerski temelji mijenjaju društvo

?

Spomenuli ste da ste smješteni na rubu grada. Koliko je tamo redovnica i kako provodite svoje misijske dane?

!

U našem samostanu djeluje šest sestara: četiri Bugarke i dvije Hrvatice. Sestra Berislava i ja smo već sedam godina u Bugarskoj. Župa u kojoj djelujemo zapravo je svetište svetog Roka, u kojem svakodnevno sudjelujemo u misi i radimo s ljudima na dnevnoj bazi. Mimo toga, najviše razvijamo pastoral s ovisnicima u Zajednici "Cenacolo". Zatim,

zajedno s ocima kapucinima, djelujemo u školi evangelizacije i kršćanskog života. Škola je ekumenskog tipa. Pravoslavci i katolici zajedno žive na istom području, pa je zato takva jedna škola postala neophodna i dobro je prihvaćena. Posredstvom škole nastojimo formirati obitelji da žive u kršćanskom duhu. U takav oblik formacije najviše su uključene pravoslavne obitelji, koje srdačno prihvataju naše svjedočenje, tako da neki od njih čak počinju prakticirati katoličku vjeru. Budući da njihova djeca, na neki način, rastu u Katoličkoj Crkvi, vidljiva je promjena njihova mentaliteta. Po igri, susretima i katehezama, mladi su Brgari polako počeli mijenjati svoj mentalitet. Naš pastoral u Plovdivu nije raznolik, nekako smo više fokusirane na rad s narkomanima, na susrete s obiteljima i vjeronauk, koji subotom vodi sestra Magdalena. Našim djelo-

vanjem grade se neki novi temelji, koji mijenjaju društvo. Djeca koja rastu uz nas postaju drugačija, kontakt koji imamo s njima pomalo ih mijenja.

Ograničenja u djelovanju Katoličke Crkve

? Kako je bilo prije negoli ste vi došle?

! Prije sedam godina u suštini je bilo isto što i sada. No način života je bio malo drugačiji. Sestre milosrdnice su ponovno počele snažnije djelovati početkom 90-ih, nakon pada komunizma. Prije komunizma razvijale su pastoral u gimnaziji u Sofiji i u bolnici u Plovdivu. Nakon Drugoga svjetskog rata to im je sve oduzeto i sestre su bile prisiljene vratiti se u samostane. Da bi mogle raditi u javnim službama, najčešće u bolnicama, morale su biti u civilu. One pak koje nisu bile u državnim službama, radile su u župama. Tek 90-ih godina mogle su se ponovno uključiti u pastoral, odnosno rad s ljudima po pitanju vjere. No ni danas ne smijemo raditi u bolnici ili gimnaziji koje su nam nekoć pripadale, jer je to zakonom zabranjeno. Prema postojećim bugarskim zakonima, mi redovnice ne možemo raditi u školama, jer se smatra da ćemo druge poticati na vjeru. Znate, moramo uzeti u obzir da je Bugarska zemlja u kojoj prevladava pravoslavna vjera, a mi katolici činimo tek jedan posto stanovništva. Možemo čak reći da je Bugarska kršćanska zemlja, ali u njoj malo ljudi prakticira vjeru.

? Možete li nam reći koja je razlika između Crkve u Hrvatskoj i Crkve u Bugarskoj?

! Nadam se da ne ću pogriješiti ako kažem da je osnovna razlika u slobodi djelovanja. U Hrvatskoj nam je dozvoljeno imati katoličke medije i programe u javnim medijima, imamo vjerouauk u školi. Sve više u školama i na fakultetima možete pronaći "posvećenu" osobu da radi. U Bugarskoj toga nema. Tamo je zakonom to zabranjeno, jer se ne želi dovesti do toga da se pravoslavlje ugrozi. Pravoslavna Crkva, s druge strane, ima svoj polusatni program na televiziji, mediji prenose neka velika slavlja, ali kad je u pitanju bilo što katoličko, toga nema. Osim što za Uskrs i Božić daju na televiziji prijenos papine poruke *Urbi et orbi*. Bez obzira na to što živimo u 21. stoljeću, u mnogim

se pravoslavnim zemljama na katolike gleda kao na sekstu. Možda vas to iznenaduje, ali slušajući reportažu o tome što Bugari misle o katolicima, iznenadila sam se. Smatraju nas krivovjercima, osobama koje udaljavaju ljude od Crkve i onima koji su unijeli razdor u kršćanski svijet. Upravo zbog takvih mišljenja potrebno je misijsko djelovanje u takvim zemljama.

Nestabilne obitelji i zanemarena djeca

? U ne tako dalekoj Bugarskoj uistinu živite misije, radost evanđelja, a pomažete čak i školovati djecu. Kako izgleda život prosječna bugarskog djeteta?

! U gradovima je situacija za obitelji puno pogodnija. Školovanje im je dostupnije, imaju više mogućnosti, unatoč lošim gospodarskim okolnostima. Na selu je situacija drugačija. Prije Plovdiva živjeli smo u sjevernoj Bugarskoj i mogu vam posvjedočiti o životu djeteta koje odrasta u specifičnoj bugarskoj situaciji. Bila je jedna obitelj u kojoj je četvero djece odgajala baka od 90 godina. Majka ih je ostavila. Obitelj je bila bez ikakvih primanja. Općenito govoreći, u manjim mjestima, koja su siromašna, obitelji nemaju sredstava ni za hranu, a kamoži za školovanje. Djeca kupuju hranu na dug. I kad dobiju malo novca, vraćaju svoj dug, ne bi li se ponovno mogli zadužiti. Mnoga djeca nemaju svoj kutak u kojem bi mogla učiti. U tom smo se pogledu trudili prikupiti donacije ne bismo li im kupili radni stol, stolac, da imaju koliko-toliko za sebe.

Nažalost, mnoga djeca ne upisuju srednju školu, već traže posao. Razlog tomu je što ili nemaju roditelje, jer su ih napustili, a baki i djedovi su ili u poodmakloj dobi ili su umrli, ili su im roditelji u inozemstvu, pokušavaju skupiti kakva-takva sredstva, a dijete u međuvremenu mora živjeti. Socijalna služba u pojedinim slučajevima pomaže da dijete ostane u toj okolini

u kojoj je odrastalo, da nastavi živjeti okruženo prijateljima i nekolicinom rodbine. No to nije usustavljeno. Domovi u Bugarskoj imaju vrlo loše uvjete, u njima se stvaraju delikventi. Stoga je u našem interesu bilo pomoći što je više moguće toj djeci da završe školovanje, da imaju barem neki kruh u rukama, zbog toga smo otvorile internat za siromašnu djecu koja žele učiti a nemaju mogućnosti. Ako im damo kruh u ruke, imaju šanse, no ako ostanu bez kruha, ostaju na ulici i postaju problem.

? U takvim okolnostima vaše misijsko djelovanje je vrlo važno?

Bugarske obitelji su u veoma teškom stanju. Nažalost, njihova situacija je takva da nemaju ni osnovnih sredstava za život te se događa da mnogi roditelji trbuhom za kruhom odlaze raditi u svijet, a odgoj djece povjeravaju bakama i djedovima. Ako ne uspiju, djeca završavaju na ulici kao narkomani ili u zatvoru. Stoga obiteljima u našem pastoralnom djelovanju nastojimo posvijestiti koliko je važno o djeci brinuti, koliko je važan svaki član obitelji, koliko su važni dijalog i molitva te gradnja kulture istine. Pomažemo koliko možemo. Nestabilnost obitelji jedan je od najvećih bugarskih problema.

Razgovarala Ines Sosa Meštrović

**mons. Josip Mrzljak,
varaždinski biskup**

Sjećamo li se govora pape Ivana Pavla II., sada svetoga, Prve korizmene nedjelje u godini Velikog jubileja kršćanstva, kad je zamolio Boga oproštenje za sve grijehi i propuste koje su kršćani počinili tijekom dvaju tisućljeća i povijesti kršćanstva?! Između mnogih grijeha i propusta spomenuo je i krivnju kršćana za nedovoljno poštivanje dostojanstva žene. Jesmo li otad što popravili?! Nadam se da jesmo, ali još uvijek nedovoljno da bismo mogli biti zadovoljni. Tako je i papa Franjo, govoreći sudionicima plenarne skupštine Papinskog vijeća za kulturu 7. veljače ove godine naglasio da je došlo vrijeme za ravnopravnost žena u crkvenom i društvenom životu. Govoreći o vlastitostima žena, Papa

„Da poseban doprinos žene u životu Crkve bude sve više priznavan“.

je istaknuo prenošenje i zaštitu života te nezamjenjivu ulogu žene u obitelji, u vjerskom odgoju, u pastoralu, u školstvu, kao i na društvenom, kulturnom i gospodarskom području. U tom smislu, kaže Papa, volim govoriti o ženskoj dimenziji Crkve kao udobnu „krilu“ koje obnavlja život. No i papa Franjo je poput svetog Ivana Pavla II. morao upozoriti na još uvijek prisutno izrabljivanje žene te je podsjetio na „bolne rane koje se katkad okrutnim nasiljem nanosi ženama te je spomenuo kako tijelo žene – simbol života, nažalost, često napadaju i nagrđuju upravo oni koji bi ga trebali čuvati i njegovati. Još uvijek postoje brojni ostatci rostva, trgovine i svakovrsna izrabljivanja u društvu.“ Posebno je upozorio na ulogu žene u crkvenom životu: „Uvjeren sam da je žurno u životu Crkve ponuditi prostor ženama, da ih se prihvati u Crkvi vodeći računa

o posebnim i promijenjenim društvenim i kulturnim osjetljivostima. Stoga je poželjna, uočljiva i odlučnija prisutnost žena u zajednici, veća pastoralna odgovornost u radu s osobama, obiteljima i skupinama također i u teološkom promišljanju.“

Sveti Otac je također istaknuo nezamjenjivu ulogu žene u obitelji: „Ženske darovitosti istinska su sнaga za život obitelji, ozračje vedrine i sklada te zbilja bez koje bi bilo nemogуće ostvariti ljudsko zvanje. Osim toga valja poticati i promicati učinkovitu prisutnost žena u javnom životu i mjestima gdje se donose važne odluke.“ No, nastavio je Sveti Otac, „žene ne treba ostaviti da same nose taj teški teret te da same odlučuju; sve su ustanove uključujući i Crkvu pozvane ženama omogućiti da slobodno odluče o prihvaćanju društvenih i crkvenih odgovornosti, u skladu s obiteljskim životom.“

Piše: don Ivan Štironja

Svjedočanstvo vjere krvlju poškropljeno

Na popisu mučenika svete Crkve uskoro bi se trebalo naći još jedno ime. Prema vijesti agencije *Fides*, Crkva u Salvadoru s posebnom je radostu primila vijest da je papa Franjo odobrio proglašenje Dekreta o mučeništvu salvadorskog nadbiskupa sluge Božjeg Oscara Romera.

Naime, 3. veljače, papa Franjo primio je u privatnu audijenciju pročelnika Zbora za proglašenje svetih kardinala Angela Amata, te Kongregaciji dao dopuštenje za proglašenje Dekreta o mučeništvu sluge Božjega Arnolfa Oscara Romera Galdámeza, nadbiskupa San Salvadoru, koji je ubijen 24. ožujka 1980. iz mržnje prema vjeri – „odium fidei“. Iako se još ne znaju pojedinosti o svečanosti kao ni točan dan proglašenja Dekreta, vjernici se već raduju tomu činu koji bi se trebalo dogoditi u San Salvadoru, glavnom gradu Salvadora. Kakojavlja agencija *Fides*, salvadorski je predsjednik Sánchez Cerén već dao upute svojim suradnicima da se osnuje tim koji bi u suradnji s Katoličkom Crkvom organizirao svečanost proglašenja blaženim mons. Romera.

Podsjetimo: Sansalvadorski je nadbiskup Arnolf Oscar Romero Galdámez ubijen u trenutku slavljenja svete Mise samo zato što je odlučno stao u obranu obespravljenih, siromašnih i proganjениh, te pozvao i svoje svećenike da se za takve zauzimaju. Unatoč brojnim prijetnjama, ostao je vjeran svojim stavovima i blizak siromašnima i ugnjetenima. Na prijetnje je jednostavno odgovarao: „Da, ubit će mene, ali ne će ubiti istinu“. Zaista, istinu se ne može ubiti, i kada se nju želi ubiti, ona jednostavno uskrsne. Tu veliku istinu potvrđuje sam Gospodin koji je jedina Istina iz koje crpe snagu, ne samo svjedoci vjere nego i brojni Isusovi naslijedovatelji.

Ubijeni pastoralni djelatnici 2014.

Prema izještu agencije *Fides* tijekom 2014. godine u svijetu je ubijeno 26 pastoralnih djelatnika; troje više u odnosu na prethodnu 2013. To je već

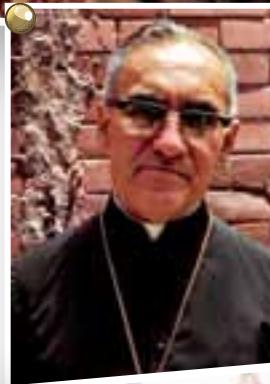
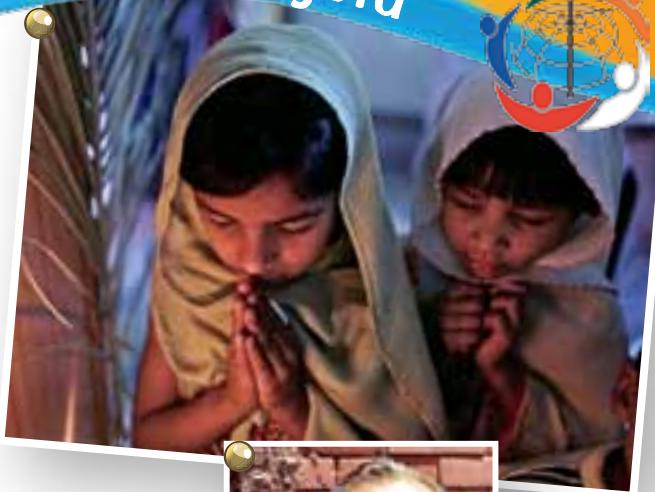
šesta godina uzastopno da je najveći broj pastoralnih djelatnika ubijen u Americi. Posljednjih 10 godina u svijetu je ubijeno 230 djelatnika među kojima su trojica biskupi. Tijekom 2014. godine u svijetu je ubijeno 17 svećenika, 1 redovnik, 6 redovnica, 1 bogoslov i 1 laik. Razumljivo je da ovdje nisu ubrojeni umrli od ebole, gladi ili zbog siromaštva. Uz to, ovi se brojevi ne odnose samo na misionare „ad gentes“ nego na sve ubijene pastoralne djelatnike.

Broj ubijenih pastoralnih djelatnika, po kontinentima i zemljama, izgleda ovako:

- **U Americi 14** (12 svećenika, 1 redovnik i 1 bogoslov): 5 u Meksiku, 3 u Venezuela, 2 u SAD, 1 u Kanadi, 1 u Kolumbiji, 1 u Nikaragvi i 1 u Peruu;
- **U Africi 7** (2 svećenika, 5 redovnica): 3 u Burundiju, 2 u Centralnoj Afričkoj Republici, 1 u Južnoj Africi i 1 u Tanzaniji.
- **U Aziji 2** (1 svećenik i 1 redovnica): 1 u Siriji i 1 u Malajziji.
- **U Oceaniji 2** (1 svećenik i 1 laik): obojica u Papui Novoj Gvineji.
- **U Evropi 1** (1 svećenik): u Italiji.

Dan svjedoka vjere

Sjećanje na poginule pastoralne djelatnike, te istinske svjedoke vjere, posebno se, od 1993., obilježava na dan smrti nadbiskupa Romera 24. ožujka svake godine. Svi su kršćani svete Crkve toga dana pozvani u molitvi sjetiti se svih ubijenih svjedoka vjere, kojih ima i s ovih naših prostora, a koji su svoj život položili radi vjere u Isusa. Među njima je o. Vjeko Curić OFM (ubijen 1998. u Ruandi) te s. Lukrecija Mamić, ančela (ubijena 2011. u Burundiju). No toga ćemo dana moliti i za sve kršćane koji trpe, patе i umiru iz ljubavi prema Kristu. Takvih je jako puno, osobito u zemljama Azije i Afrike u kojima bukti

islamski fundamentalizam i terorizam, gdje kršćani svakodnevno stoje pred izazovom patnje i smrti. I Sveti Otac često poziva na molitvu za mir u tim zemljama gdje se ratuje i gdje mnosvo nevinih svakodnevno strada.

U audijenciji 16. veljače ispred stavnicima Škotske reformirane crkve, kako prenosi *RadioVatican*, papa Franjo, osvrćući se na ubojstvo libijskih kopta, rekao je: *Dopustite mi izraziti duboku žalost. Danas sam pročitao o pogubljenju 21 koptske kršćanina. Govorili su samo: „Isuse, pomozi mi“.* *Ubijeni su samo zato što su kršćani. Krv naše braće kršćana svjedočanstvo je koje vapi. Bilo da su katolici, pravoslavci, kopti ili luterani, nije važno: kršćani su! I krv je jednaka. Krv ispovijeda Krista. Podsećajući još jednom na važnost „ekumenizma krvi“, papa je Franjo naglasio: „Mučenika ima među svim kršćanima“.*

vijesti iz Crkve u svijetu

Apostolat u zatvorima, osobito među mladim zatvorenicima, jedno je od osobitih poslanja isusovačke zajednice u Diliju, glavnom gradu Istočnog Timora. Prema Agenciji Fides, svake druge nedjelje u mjesecu, isusovci slave euharistiju u zatvoru Becora u Diliju, gdje se odvija i druga suradnja i pomoć zatvorenicima. Naime, stanovništvo Istočnog Timora čini 75% mlađih od

"U zatvoru nas dočekuju s osmijehom", a „zatvorenici aktivno sudjeju u svetoj misi“ koju animiraju s četiri časne sestre, "te čitaju čitanja i pjevaju u zboru, izvrsno uvježbani i s velikim žarom."

Još je važno napomenuti da "postoji dugi red za odlazak na ispovijed". Isusovac, o. Quyen, kaže kako zatvorenici čeznu za tim sakramenom i Božjim milosrdjem, otvarajući

ISTOČNI TIMOR

Apostolat isusovaca u zatvorima

30 godina, a zatvori su puni mlađih.

O. Noel Olivier, Dl, jedan od isusovača koji vrši pastoralnu službu u zatvoru, izjavio je:

svoja srca božanskoj milosti. "U zatvoru se osjeti mir", kaže o. Noel, koji je s nama podijelio ovo iskustvo: "Zatvorenik, koji je odslužio četiri godine sedmogodišnje zatvorske kazne, želi se vratiti svojoj obitelji. Mladić, koji smatra da je nevin, ne pokazuje nikakve znakove gnjeva ili mržnje, vjerujući u Božju ljubav."

Istočni Timor je, zajedno s Filipinima, jedna od dvije azijske zemlje koje imaju veliku katoličku većinu. Mjesna Crkva je oduvijek željela doprinijeti rastu i razvoju zemlje. Isusovci koji rade u Istočnom Timoru pomažu izbjeglicama te imaju župu gdje vrše pastoralnu službu i aktivni su na polju obrazovanja. (Fides)

VIJETNAM

Pastoralni pohod kardinala Filonija

Crkva bogata zvanjima, s vjerničkim osjećajem koji je „poput tsunamija“; izvanredna kršćanska svijest i zavidna pobožnost – tim je riječima kardinal Fernando Filoni, pročelnik Zbora za evangelizaciju narodâ, opisao vjeru u Vijetnamu, vrativši se krajem siječnja sa svojeg jednotjednog pastoralnog posjeta toj zemlji. U razgovoru za Radiovatican, kardinal je Filoni istaknuo kako mu je Vijetnam bio „otkriće“ te je video „iznimno živu i zauzetu Crkvu“, gdje vjernici „osjećaju veliku bliskost i ljubav“ za svoje svećenike i biskupe.

Upitan o odnosu s vlastima, kardinal je rekao kako je na svim razinama primjetio veliku pažnju i zadovoljstvo njegovim posjetom te da su predstavnici vlasti bili zadovoljni susretima koje je s njima

imao u Hanoiu. Kada je odlazio iz zemlje, potpredsjednik ga je ureda za vjerska pitanja došao pozdraviti i u zračnu luku.

Na pitanje o ograničenjima s kojima se susreće Crkva u Vijetnamu te o nadama koje je njegov pastoralni pohod otvorio, pročelnik je Zbora za evangelizaciju narodâ istaknuo kako se ograničenja tiču nekih posebnih pitanja, za čije je rješenje potreban dijalog. Dok su – prema njegovim riječima – „perspektive iznad svega misijske: to je društvo koje se brzo mijenja na ekonomskoj i društvenoj razini, ali je i dalje tradicionalno vezano za vlastite vrijednosti“, proizašle iz budizma i konfucijanizma. U tom kontekstu, valja pronaći načine navještanja evanđelja koji će biti shvatljivi i prihvatljivi.

Kardinal je Filoni nadalje istaknuo pitanje evangelizacije manjina: brojni su novokrštenici i osobe posvećenoga života plemenetskoga podrijetla te je potrebno naći svećenike koji bi znali dobro raditi u takvome okruženju.

Osvrnuvši se na evangelizacijske perspektive za čitav azijski kontinent, kardinal je istaknuo da papa Franjo ima na srcu naviještanje evanđelja u Aziji te je podsjetio na riječi sv. Ivana avla II. – da bi ovo tisućljeće trebalo

biti posvećeno evangelizaciji tog velikog kontinenta. Razlog zašto mnogi vjernici u Vijetnamu prijelekaju Papin posjet kardinal Filoni vidi u „osjećaju da Papa sa sobom donosi misijski zanos“, koji u Aziji može naći još šire polje rada. (RV)

Misijska izložba uz Dan života

Misijska skupina pod vodstvom s. Ignacije Ribinski i ove je godine priredila izložbu obilježavajući Dan života, koja je otvorena 7. veljače 2015. u prostorima Nadbiskupijskoga misijskog centra u Đakovu.

Za taj dan su djeca iz đakovačkih vrtića i osnovnih škola Vladimira Nazora i Ivana Gorana Kovačića pisala i slikala. Njihovi literarni i likovni radevi izloženi su u prostorima Centra, da bi ih posjetitelji izložbe, koja je otvorena duže vrijeme, mogli pogledati.

Izložbu je u subotu 7. veljače u 19 sati, u prisutnosti većeg broja vjernika, prijatelja misija, misijskih suradnika, svećenika i časnih sestara otvorio vlč. Tomislav Ćorluka, župnik Župe Svih svetih u Đakovu. Djeca iz spomenutih škola čitala su svoje radove o vrijednosti i ljepoti života te sve nazočne istinski obogatila i ohrabrilic svojim stvaralaštvom. Dvije učenice pročitale su tekst s plakata, izrađenog za Dan života s motom izložbe „Bijah gladan“. Recitiranje i čitanje radova popratile su sviranjem i pjesmom po-stulantice milosrdnih sestara Sv. križa.

Završnu riječ na programu otvorenja uputila je s. Ignacija, zahvalivši svima prisutnima i suradnicima koji su pridonijeli otvorenju izložbe te zamolila za daljnju suradnju i pomoć.

Istaknula je zauzetost i velikodušnost Đakovčana, koji ostaju otvorena srca i uza sve krize kojima su danas izloženi. „Nije mala stvar što zajedno činimo: 400 djece i 15 studenata teologije našim darom može pohađati školu i studirati.“ Na izložbi, koja je bila obogaćena raznolikim uradcima marljivih misijskih suradnika, posebno mjesto zauzela je dragocjena pošiljka križeva, ogrlica i slika don Danka Litrića, misionara iz Ruande.

Prekrivač na stolu s izlošcima anđela, na kojem su otisnute Isusove riječi: „Dajte im vi jesti“, potiče uvijek iznova posjetitelje izložbe na svijest o kršćanskom darivanju, na nužnost bratskog dijeljenja, da bi i oni koji nemaju mogli kao naša braća u dostojanstvu živjeti. (S. F.)

OPATIJA

Molitva Misijske krunice na Radiju Marija

Uponedjeljak 26. siječnja, u 15.15, uživo u eteru Radija Marija započela je prva molitva *Misijske krunice* u studiju u Opatiji. Molitvu *Misijske krunice* pokrenuo je Misijski ured Riječke nadbiskupije sa suradnicima, uz podršku Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj.

Misijska krunica se već više godina moli na Radiju Marija u zagrebačkom studiju, a nakon dobivanja frekvencije Radija Marija za Rijeku i Hrvatsko primorje, došlo je do ideje da se i iz studija u Opatiji prenosi *Misijska krunica*. U Zagrebu se mole svaki prvi utorak u mjesecu Žalosna otajstva, a u Opatiji svaki četvrti ponедjeljak u mjesecu Radosna otaj-

stva, u 15.15 sati. Molitvu prve *Misijske krunice* predvodili su učenici Srednje ugostiteljske škole Opatija, sa svojom vjeroučiteljicom Majom Šimičić Roksandić. Molitvu je najavila misijska suradnica Riječke nadbiskupije Andreja Škarabot Kunštek, a završnu molitvu uputio o. Zvonko Vlah, koji je i glavni urednik u studiju Radija Marija u Opatiji.

Molitva je, uz ozbiljnost, protekla u radosti i oduševljenju učenika, kao i vjeroučiteljice i misijske suradnice, te je već dogovorena daljnja suradnja na oduševljenje svih molitelja. Sljedeća molitva *Misijske krunice* u studiju u Opatiji bit će 23. veljače

2015. Pozivaju se svi koji žele moliti za misije i misionare da se slobodno obrate Misijskom uredu Riječke nadbiskupije na broj vlč. Kristijana Zebe, misijskog ravnatelja Riječke nadbiskupije: 091 532 88 77, ili Andreje Škarabot Kunštek: 091 509 48 48. (A. Š. K.)

KOTORIBA

Dan svetog djetinjstva

Ukotobi i dalje vrlo aktivno djeluje misijska zajednica „Božje ovčice“, osnovana krajem 2013. godine. Članice zajednice su vlastitim rukama napravile prekrasnu cvjetnu krunicu u bojama misije. Upravo je ta krunica bila izložena ispred oltara župne crkve Sedam Žalosti Blažene Djevice Marije i Sv. križa u Kotoribi na Misijsku nedjelju. Aktivnim sudjelovanjem u misi članice „Božjih ovčica“ još su jednom ukazale na važnost misijskog djelovanja u današnjem vremenu.

Dobra je suradnja ostvarena i s mjesnom Osnovnom školom Jože Horvata, gdje je vjeroučiteljica Ja-

senka Trojko, na zamolbu misijske zajednice, s učenicima triju razreda obradila niz tema vezanih uz misije. Tako su učenici mogli saznati niz podataka o misionarima u svijetu, podsjetiti se važnosti misija u svrhu širenja evanđelja, ali i naučiti da svatko od nas može širiti dobro i biti Božji misionar u svojoj sredini. Vjeroučiteljica je učenike podsjetila i na uspješan projekt Škola za Afriku, koji su prije nekoliko godina u školi provodili. Spomenula je djeci Dan svetog djetinjstva, koji se obilježava 6. siječnja, te ih pozvala

da se tada posebno u molitvi sjete misionara, ali i sve djece koja žive u teškim uvjetima i koja su u potrebi. Učenici su s velikim zanimanjem odslušali te zanimljive teme i vrlo aktivno pitanjima i prijedlozima sudjelovali u realizaciji toga nastavnog programa. U dogovoru sa školskom ravnateljicom, takvi će se projekti i dalje održavati, a članice misijske zajednice marljivo pripremaju nove aktivnosti.

Misijska zajednica „Božje ovčice“

MOSTAR Mali misionari Župe sv. Mateja

Poštujući odluku naših biskupa, na blagdan Bogojavljenja u mostarskoj Župi sv. Mateja na Rudniku svećano je obilježen Dan Djela svetog djetinjstva. Vjeroučenici I., II. i III. razreda, uz vodstvo i pomoć svoje vjeroučiteljice, radosno su prihvatali akciju *Djeca pomažu djeci*.

U došašću i u božićnom vremenu u svoje su misijske kasice skupljali male novčane priloge za djecu u misijama i svakodnevno molili za njih *Zdravo Marijo*. Na sam blagdan Bogojavljenja, kad se obi-

lježava Dan Djela svetog djetinjstva, donijeli su svoje darove pred Malog Isusa u jaslicama, a na svim sestim misama tog dana recitacijom su pjevači betlehemske zvijezde oduševili i dotaknuli srca prisutnih vjernika.

Poruka malih misionara: „Nijedno dijete na svijetu ne smije se zaboraviti i napustiti. Zato ne smijemo ostati nijemi i stajati po strani dok djeca propadaju u siromaštvu“, odjeknula je u srcima svih vjernika te su radosno podržali male misionare, sudjelujući u akciji

i svojim prilozima. Tako su naši najmlađi učenici prikupili za siromašnu i gladnju djecu 2560 bosanskohercegovačkih maraka te novac poslali Nacionalnoj upravi Papinskih misijskih djela BiH – Misijskoj središnjici u Sarajevu. Učimo od naših malenih te se s

ljubavlju brinimo za najpotrebnije, kako nam reče Gospodin: „Zaista kažem vam, što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste.“ (Mt 25, 40) Stoga služimo Gospodinu vesela i velikodušna srca!

Klaudija

RADUNICE

Djelo svetog djetinjstva u Radunicama

U nedjelju 11. siječnja 2015. na pučkoj misi u Župi svete Ane u Radunicama bilo je posebno svećano. Okupila su se djeca te župe da bi donijela svoje kasice u koje su u adventu i božićnom vremenu, do blagdana Krštenja Gospodinova, prikupljala svoje novčiće i molili za najpotrebnije i za gladnu djecu u svijetu. Već je niz godina praksa u toj župi da djeca uzmu kasice i odričući se jednog dijela svoga džepara, pomognu gladnoj djeci u Africi,

na što nas posebno poziva Crkva po Papinskoj misijskoj djelu svetog djetinjstva.

Prikupljene su kasice predane u Misijsku središnjicu u Sarajevo, a djeca su zajedno sa svojim župnikom vlč. Ilijom Orkićem prikupila 752,53 maraka.

Vrijedno je spomena da dječaci u Radunicama rado ministiraju, a djevojčice se vjerno brinu o liturgijskom pjevanju, pod vodstvom

revne sviračice Ana-Marije. Radunice su jedna od petnaest župa Žepačkog dekanata koja broji 305 vjernika, u 101-oj stalno nastanjenoj obitelji, kako je utvrđeno nakon božićnog blagoslova obitelji.

DR KONGO

– Fra Stojan Zrno

Ostala su mi još dva sela, i to ona najveća, u kojima nisam bio posljednjih mjeseci. Nalaze se na glavnoj cesti, a nisu ni previše daleko, pa ćemo nekako do njih stići, iako se kišno doba već dobro zahuktalo. Prvo ćemo u udaljeniju Kimandu. Ondje ima mnogo svijeta, pa ću odmah popodne ispovijedati, da bismo sutra na vrijeme mogli početi svetu misu. Ispovijedao sam oko dva sata. Ujutro slavimo prvu svetu misu u novoj crkvi. Dosad smo se tiskali, znojili i gušili u jednoj školskoj učionici. Nedavno smo pokrili tu prostranu crkvu. U mimohodu ulazimo prema oltaru: ministranti, čitači, pa svećenik. Oni su sami nabavili odjeću za ministrante i za čitače. Svi plešu, bilo na mjestu gdje stoje između klupa, bilo da izidu izvan klupa. Dva zbara izmjenično pjevaju, a žene puštaju krikove radosti.

Prva sveta misa u novoj crkvi

N a prozorima još nema stakala, a nismo još postavili ni dvoja vrata. Baš nam je ugodno. Ima zraka, ima propuha, vjetar piri i ne znojimo se, iako je vani vruće. Vrlo je važno da svi mogu sjesti. U vezi s tim pitanjem čini mi se da su ti kršćani pametniji nego naši u domovini. Ovi ljudi uvejk gledaju da svi odrasli mogu nekako sjesti na nešto. Za djecu nema problema, ona „poravne“ po zemlji. Zato čovjeku ne može biti duga misa. Tko ne može stajati, sjedne i odmori se dok ostali plešu! Čim smo pokrili crkvu, kršćani su se dosjetili kako će namjestiti privremene klupe. U crkvi su poravnali zemlju i unijeli opeke na koje su položili obične daske koje služe za skele. Tako će to ostati dok ne napravimo prave klupe. Za njih su i ove klupe „savršene“. Ljepota današnje liturije posebno se očitovala u tomu što je na sve strane bilo dovoljno prostora za plesanje. A kad se puno pleše, narodu nije dosadno.

Muškarci imaju više vremena za molitvu

I u Kishindeu ima mnogo osoba za ispovijed. Većinu ću ispovjediti danas, a sutra samo one koji danas nisu mogli doći. Tako ćemo ipak „na vrijeme“ moći početi svetu misu. Nikad se unaprijed ne zna kad će misa početi. To zavisi uglavnom od njih samih, kakvo je vrijeme, kako dugo će se spremati. A ne počnjemo prije nego se svi okupe. Već se smraćilo kad izidu iz crkve. Poslije večere sjedimo nas petnaestak muškaraca uz vatru. Afrički čovjek ima uvijek što pričati. Tako i mi večeras o sve му i svačemu. Oblačno je i munje rasvjetljuju nebo. Nagadaju hoće li ili ne će večeras padati kiša. Uvijek su u pravu, jer jedni kažu da hoće, a drugi da ne će! Nakon duge priče vjeroučitelj pozva na molitvu Krunicu. Ovdje su samo muškarci. Samo su oni u ovom dijelu dana slobodni. Žene su zauzete spremanjem večeri i brigom oko male djece. One će

iz dnevnika jednog misionara

nam se pridružiti tek kasnije. Vrlo mi je draga ta Krunica na afrički način. Dok ispred nas vatrica pucketom i obasjava naša lica, a munje povremeno osvjetljuju cijelo selo, redaju se Zdravomarije. Svaku deseticu moli druga osoba, a jedan mladi čovjek prigodnom pjesmom uvodi nas poslijevske desetice u sljedeće otajstvo. Ujutro nisu previše kasnili sa svetom misom. Krstio sam jednog vrlo visoka mlađića i dvije bebe.

Ravnatelj pred Božić upisuje djecu!

Ostalo je još mjesec dana do Božića. Spremam se na posljednje ovogodišnje putovanje. Prije Božića trebam posjetiti još šest zajednica. Malo prije polaska dođe mi ravnatelj škole iz sela Muzomboyi. Drugdje djeca uče već gotovo tri mjeseca, a on tek ovih dana upisuje djecu u školu! Nema ni krede za pisanje. Učitelji nemaju ni bilježnicu, ni kemijsku olovku da bi spremili predavanja. Seoski poglavari odnijedno ploče u svoju kuću i ne da ih ravnatelju, koji nije na vrijeme počeo školsku godinu. Roditelji se tuže na učitelje da ništa ne rade, a učitelji na roditelje da im ništa ne plačaju. Tako je to. Svi igraju stolni tenis! A što djeca ne uče čak tri mjeseca godišnje, nema veze! Ravnatelj mi kaže da će to nadoknaditi za božićne dane, kad ostala djeca budu na odmoru. Kao da mogu nadoknaditi tri mjeseca za ta dva božićna tjedna! Ili su možda ova djeca pametnija od drugih. Tko zna? Ja znam da nisu. Dadoh mu krede, kemijskih olovaka i bilježnicu za učitelje. On će upisivati djecu, a mi se uputimo prema Kabululu. Kakva silna razlika između naših katoličkih škola, kojima upravlja misija, i ovih koje oni sami otvore!

Kraj je mjeseca studenoga i dani su kišoviti. Cesta gotovo da i ne postoji. Čovjek se pita na pojedinim mjestima

je li uopće moguće da je tuda prošlo vozilo. A ovaj moj džip već četrnaest godina „gazi“ ove putove. Naviknuo se pa mu ne smeta ako ponegdje uopće nema ceste! U predvečerje ipak sretno stigosmo u Kabululu. Nadosmo naše radnike kako limenim pločama prekrivaju prvu školsku zgradu, s tri učionice i ravnateljevim uredom. Limeni krov svjetluca na suncu i vidi se s udaljenosti od desetak kilometara prije dolaska u selo. Ponosni su da i u njihovu selu ima „prava zgrada“. Moći će sad izazivati druga, veća sela, koja će im zavidjeti na školi. Iako selo nije veliko, djece ima mnogo. Ravnatelj kaže da ih je u školi 176-ero. U našoj katoličkoj zajednici imamo poteškoće s pjevanjem. Dva mladića muče se s djecom da ih nauče pjevati barem misne dijelove. Srednjoškolci su u gradu Kaniami u školi. Doći će tek nakratko za Božić, a malo duže početkom srpnja. Tako ovdje postoji dobar zbor u vrijeme školskih praznika, a u ostalo vrijeme to je više natezanje nego pjevanje. Počinje vrijeme došašća, ali i vrijeme kad izlaze termiti. Eto, lijepa je to prigoda da im se protumači na njima razumljiv način što znači kad Isus kaže: „Bdjite!“ Tko bude spavao u vrijeme kad se pojavi mjesec, ne će uhvatiti niti jednog termita. Svi će odletjeti prema mjesecu svjetlu. Tko bdiće i dobro pazi, može ih nakupiti punu vreću. A termiti su poslastica kao u Hrvatskoj dalmatinski pršut ili paški sir!

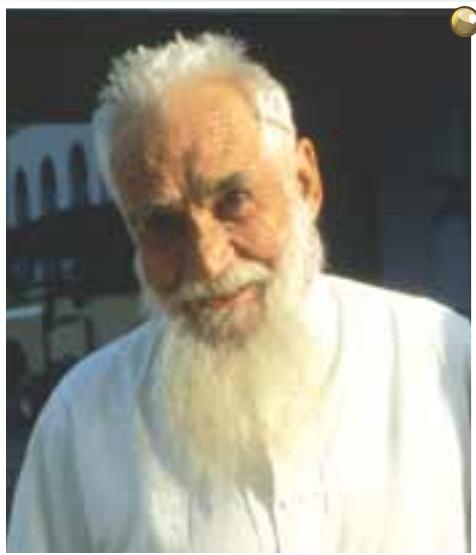
Prvi susret s novim velikim poglavicom

Iz Kabululua 25 km južno stižemo u Kalundwe, selo velikog poglavice. Sunce danas jako prži. Idemo ravnatelju naše katoličke škole, gdje ćemo prenoći. Čekali su nas više od dva sata s pjesmom. S kršćanima su i dva brata velikog poglavice, koji ih je poslao da mi u njegovo ime zaželete dobrodošlicu i da sa mnom ugovore kad će me veliki poglavica primiti u svojim dvorima. Velim im: „Najbolje bi bilo ujutro, prije svete mise.“ Navečer udari kiša, a desetak ljudi razvezali s nama razgovor na terasi ureda pokojnoga velikog poglavice, gdje sada živi naš ravnatelj. Uz razgovor o vjeri, tu su neizostavni razgovori o selu, običajima, o školi... U večernjim satima najbolje se „odriješe“ jezici, pa priči nikad kraja. U sobi gdje smo spavali

animator i ja bilo je cijelo jato slijepih miševa, koji su cijelu noć cijukali i nisu dali spavati.

Poglavlina „u oblacima“

Ujutro, prije svete mise, idemo na „ranč“ velikog poglavice. Prolazim kroz cijelo, tek nedavno novo sagrađeno selo. Kuće su napravljene u neredu. Svatko se smjestio gdje je htio i gradio kako je htio, ne obazirući se na druge. A mogli su prije gradnje tako lijepo razmjeriti široke avenije i svakomu dati njegovu okućnicu. Na izlazu iz sela skrećemo udesno. Pred nama se ispriječila rampa. Put nam otvara jedna žena. Malo dalje je oko 4-5 hektara ravna terena opleteno trskom. To je kao „predvorje“ dvorova velikog poglavice. U sredini je jedan dio natkriven ceradom, gdje veliki poglavica razgovara sa strankama i presuđuje parnice. Onamo ne ulazi svatko, nego onaj tko ima posebnu propusnicu. Jedan mladi čovjek iznese prostirku od trske, prostre ju po zemlji i na nju stavi jednu plastičnu stolicu. Malo dalje stavi drugu plastičnu stolicu, ali bez prostirke. Vidim da je ta predviđena za mene. Kroz jedan otvor od slame izide ON! Obučen je kao i svaki drugi imućniji čovjek. Rekoše mi: „To je veliki poglavica.“ Pristupih i pružih mu ruku, kao i svakomu drugom čovjeku. Ja to smijem, jer sam bijelac i crkveni „autoritet“. Svi ostali koji se tu nađoše, padoše ničice po zemlji kao u vrijeme faraona. Počesmo priču o razvoju Kalundwea, ali i ostalih sela, jer cijela moja župa, sve moje zajednice nalaze se u njegovu kraljevstvu. Nije nimalo realan. Kao novi poglavica sad bi htio sve promjeniti. Prvo mi zahvaljuje za sve što sam učinio za razvoj tog kraja. Moli me da mu pomognem u ostvarenju njegovih zamisli. Misli da ja kao bijelac mogu sve. Bavi se idejom da bi ovdje trebalo kopati rudno bogatstvo. A ne zna da nad rudama država ima monopol. Od mene traži da mu u Europi nabavim neki ispitivač za dragi kamenje, za koji ja nikad nisam ni čuo. Misli da bi ja mogao napraviti čelični most preko velike rijeke Lubiljanija, koja je barem dva puta šira od Save! Budući da se selo sada udaljilo od škole, on bi htio da ja napravim u selu novu školu, od tvrdoga građevinskog materijala. Zaključujem: ovaj čovjek živi u oblacima.

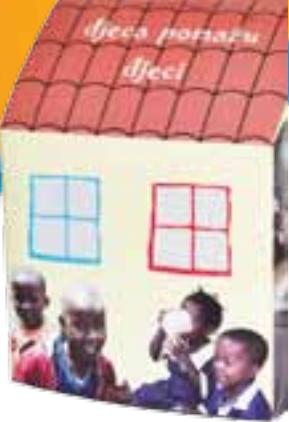
Blaženi Clemente (Klement) Vismara, apostol Burme

Osim siromaštva i bolesti, valja dodati da je još jedan problem veoma otežavao evangelizaciju. Naime, na tom području žive domorodci, koji su imali sasvim osebujno poimanje života: muškarci nisu radili, nego su samo pušili duhan. Žene i djeca su iskorištavani, zlostavljeni, prodavani ili čak ubijani, iz raznih razloga. Još veće poteškoće nastale su u lipnju 1941., kad su Klement i drugi talijanski misionari zatvoreni u engleskom logoru u Kalawu, jer su pripadali neprijateljskom narodu. Oslobođeni su tek krajem travnja 1942., nakon što su Japanci zauzeli Burmu. Klement je 1956. poslan u Mong Ping, među animistička plemena Akha i Lahu. To je područje bilo zahvaćeno plemenским ratovima i trgovanjem opijumom. No, otac Vismara uspio je u tridesetak godina svojeg djelovanja osnovati župe: Mong Lin, Mong Phyak i Kenglap, te je pedesetak sela prihvatio katoličku vjeru. Sam je živio s tim siromašnim narodom, njegujući bolesne, primajući i odgajajući veliki broj siročadi i napuštenu djecu. Kad je 1988. preminuo, u prvom njegovu sirotištu u Mong Linu bilo je više od 200 djece. Svi misionari koji su nakon Drugoga svjetskog rata došli u Burmu protjerani su 1966. Naime, te godine vlada generala Ne Wina odlučila je da ne će više obnavljati vize za strance koji su u Burmu došli nakon stjecanja nezavisnosti 1948. Većina misionara, koji su ostali unatoč nacionalizaciji njihovih škola i bolnica, bila je prisiljena napustiti zemlju. No o. Klement bio je jedan od 31 svećenika Papinskog instituta za vanjske misije koji su uspjeli ostati. Ukratko, tijekom svojeg apostolata, koji je trajao 65 godina u Burmi, o. Vismara utemeljio je pet misijskih središta, gradio kapele, crkve, škole, dispanzere i bolnice. Uvodio je naprednu poljoprivredu i natapanje. Bavio se poučavanjem stočara, zidara, šumara i ostalih domaćih ljudi. Uspio je, unatoč nedostatku sredstava, napraviti privatilišta za siromašne, gubavce, hendikepirane, osobito za siročad. Živio je još siromašnije od svojih vjernika, ali Providnost je uvijek bila neizmjerna prema njemu. Često je znao reći: "Danas smo svi jeli, za sutra će se Gospodin pobrinuti." Uvijek je usmjeravao narod na svakodnevnu molitvu i euharistiju. Umro je 15. lipnja 1988. u 91. godini života. Zbog uvjerenja da je bio čovjek sveta života, veliko je mnoštvo nagrnulo na njegov sprovod. Danas na njegov grob, koji je postao mjesto hodočašća, dolaze katolici, budisti, protestanti, animisti i muslimani, moleći za njegov zagovor. Zahvaljujući ozdravljenju malog Josipa Tayasoea, po njegovu zagovoru, proglašen je blaženim 26. lipnja 2011. u Miljanu i tako postao prvi blaženik iz Burme (Mijanmar). Desetogodišnji Josip Tayasoe bio je jedan od djece iz sirotišta u Mong Youngu. Pao je sa stabla dok je brao plodove. Zbog slomljene lubanje ostao je u komi. Liječnici su smatrali da je njegovo stanje neizlječivo i da treba samo čekati trenutak njegove smrti. Treći dan nakon toga, časne sestre su počele devetnicu o. Klementu. Četvrtog dana ujutro mali Josip se probudio i zatražio što za jelo. To spontano i potpuno ozdravljenje smatrano je medicinski neobjašnjivim. Po Burmi se širila pobožnost u čast tomu divnom misionaru, po kojem su mnogi doživjeli razna čuda. U trenutku kad razlike među religijama postaju razlog za razne napetosti, možemo reći da o. Klement ostaje živi primjer kako misionari svojim djelovanjem mogu biti izvor zdrava međureligijskog dijaloga i suradnje. Neka nam njegov zagovor pomogne da prihvativimo jedni druge bez obzira na naše razlike.

Crkva je bogata mnoštvom svetaca, od kojih su nam mnogi nepoznati, posebno oni koji su dali svoj život za evangelizaciju naroda. U ovom broju Radosne vijesti želio bih kratko prikazati život blaženog Klementa Vismare.

Roden je u Agrate Brianzi, u Lombardiji, 6. rujna 1897., kao peto dijete u obitelji. Njegova majka umrla je kod poroda šestog djeteta, kad je Klement imao pet godina, a otac mu je umro kad je imao osam godina. Klementa su tад prihvatali stričevi, koji su mu omogućili školovanje. Nakon završetka osnovne škole otišao je 1913. u sjemenište "San Pietro Martire de Seveso". Nakon sudjelovanja u Prvome svjetskom ratu, stupio je 1919. u Papinski institut za vanjske misije. Za svećenika je zaređen 1923. godine i odmah otišao u misije u Burmu. Dolaskom u Toungoo, najprije započinje učiti engleski i lokalne jezike. Nekoliko mjeseci kasnije poslan je u misije u Kengtung na sjeveroistok zemlje. Tamo osniva misiju u Mong Linu. U tom kraju bilo je veliko siromaštvo, a mlade misionare su pogađale tropske bolesti. U njihovoj misiji svi su misionari 1931. pomrli osim njega, koji je ostao sam. Unatoč poteškoćama i skromnim mogućnostima toga zapuštena i opasna mjesta, o. Klement nastavlja svoje misijsko djelovanje. Uspjeva osnovati druge misije 1930-ih godina: Keng Lap, Mong Jong i Mong Pyak, gdje je izgrađen smještaj za misionare i redovnike.

Vlč. Odilon Singbo

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

Vlč. Joso Perak, Gundinci 5.000 kn * Župa Gromiljak 200 KM * mons. Mato Janjić, Travnik 50 KM * Župa Bila kod Livna 30 KM * A. Š., Zagreb 100 kn * Samostan Sv. Klare, Brezovsko 200 KM * Jela Dujmović, Crkvica-Zenica 50 KM * R. M., Sarajevo 200 KM * Tonči Zelenika, Rodoč 100 KM * don Ivo Šutalo, Studenci 50 KM * preč. N. N., Sarajevo 200 KM * Župa Garevac 178 KM * Općinski sud Ljubuški 43,90 KM * N. N., Ljubuški 38 KM * Marijana Gagro, Mostar 20 KM * Ljubica Jelić, Široki Brijeg 30 KM * Žarko Zeljko, Široki Brijeg 26 KM * Dušanka Tadić 200 kn * Nina Vodopić 100 kn * Josip Barnjak 110 kn * Vedran Cesarec 500 kn * Samanta Peruško 100 kn * N. N. 1.255 kn * Ljiljana Benčak 200 kn * Maja Radić Žuvanić 100 kn * Zdenka Podhraški-Relja 20 kn * Irena Maškarin 100 kn * Ante Matković 50 kn * Sanelu Kučar 100 kn * Milan Šijan 250 kn * Ankica Adiljak 200 kn * Vice Marušić 300 kn * Branimir Gabrić 50 kn * Kristina Filipov 50 kn * Tomislav Skroza 200 kn * Župa Krapinske Toplice 100 kn + 80 kn + 140 kn + 80 kn * Frano Fabris 300 kn * Romana Satinović 80 kn * Jelena Marinčić 200 kn * N. N. 100 kn * Veronika Valičević 100 kn * Ambroz Čivljak 400 kn * Mirna Pošćić 100 kn * Katarina Rođak 110 kn * Župa Krapinske Toplice 210 kn * Ivica Petrinović 60 kn * Lana Pecotić 150 kn * Davor Cindrić 500 kn * Miroslav Fadiga 100 kn * Nevenka Kojić 100 kn * Anka i Pero Borovac 50 kn * Zoj Zubčić 50 kn * Midhad Huskić 50 kn * Juraj Brajanović 200 kn * Nina Vodopić 100 kn * Nikola Tomkić 250 kn * Goran Šipek 50 kn * N. N. 50 kn * Mladenka Lovrović 200 kn * Obitelj Batinić 75 kn * Obitelj Majić 500 kn * Josip Barnjak 110 kn * Božidar Škarac 200 kn * Dominika Papić Kukić 100 kn * Dubravka Trgovec 100 kn * Katarina Janjić 100 kn * Ivica Grubeša 200 kn * Dragica Radioš 100 kn * Blaško Kivić 100 kn * Anamarica Starčević Štambuk 200 kn * Nada Hrga 300 kn * Dolores Pinjatela 200 kn * Hrvoje Cerovac 100 kn * Nevenka Semper 100 kn * Biserka Zorbas 100 kn * Mila Šimić 80 kn * N.N. 120 kn * N. N. 120 kn * Mila Šimić 200 kn * Marijan Šviben 400 kn * N.N. 410 kn * Obitelj Jukić 700 kn * Društvo sv. Krune če župe sv. Ćirila i Metoda i sv. Katarine New York 200 USD * Mali misionari OŠ Maria Martinolića, M. Lošinj 1.795 kn * Gordana Radošević 50 kn * Lucija Gavrić 50 kn

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Ljilja Grbešić, Široki Brijeg 100 KM * Blaško Kivić 200 kn * Branko Dragojević 300 kn * Ambroz Čivljak 400 kn * Darovatelji preko o. Drage Kolimbatovića 5.020 kn * Pero Petanjak 100 kn * Ines Pereša Zović 70 kn * Josip Kordić 100 kn * Željka Vodopijā 200 kn * Jadranka Baćić Katinić 100 kn * Nada Alfrev 100 kn * Daniel Krizmanić 255 kn * Ružica Petković 1.550 kn * Zdravko Ruk 1.500 kn * Gordana Šižgorić 100 kn + 100 kn * Vera Čargonja 200 kn * Danica Hozmec 200 kn * Gordana Radošević 50 kn * Milka Brunec 200 kn

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Ivan Cvjetković, Kiseljak 52 KM * Župa Boče s vlč. Ivom Paradžikom 1.360,74 KM * N. N., Tolisa 48,75 KM * djeca župe Oštira Luka – Bok 88,41 KM * Štefica Ričko 100 kn * Željko Nikolić 50 kn * Župa Uznesenja BDM, Zlatar 1.140 kn * Župa sv. Nikole, Koprivnica 1.000 kn * Vjeroučenici Župe sv. Stjepana 1.000 kn * Mira Madunić 100 kn * Stjepan Vuzem 100 kn * Stjepan Kozeljak 50 kn * Marija Nikolić 50 kn * Ljerka Berković, Zvonimirova 40 kn * Željko Nikolić 50 kn * Sanja Nikčević 500 kn * Župa Ludbreg 3.257,5 kn * Župa Vetovo 300 kn * Srećko Šešet 50 kn * Sanelia Jukić 45 kn * Vjeroučenici župe sv. Roka Jasenice 700 kn * Djeca iz Dječjeg vrtića i župe Arbanasi 850 kn * Župa Okić, ministarstvi, pravopričesnici i druga djeca 840 kn * Župa Srca Isusova, Šibenik-Baldekin 5.640 kn * Župa Resnik 6.100 kn

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Mario Preden 900 kn * Anka i Damir Lončar 100 kn * Šibenska biskupija 2.560 kn * Nikola Crnković 100 EUR * Gordana Šižgorić 50 kn

ZA GLADNU DJECU:

Vlč. Anto Stjepić, Par Selo 50 KM * djeca OŠ Petra Bakule sa s. Samuelom, Mostar 37,80 KM * Katarina Kvesić, Široki Brijeg 35 KM * Irena Šimić, Humac 30 KM * Jure Rupčić, Gračine-Ljubuški 1.000 KM * djeca župe Sv. Matej-Rudnik, Mostar 2.560 KM * Veronika Radić 650 kn * Bara Miković 100 kn * Božidar Ravenščak 300 kn * Đuro Švec 400 kn * Gordana Uglešić 600 kn * Cvjeta Mijić 50 kn * Marinko Hudolin 200 kn * Štefica Himmelreich 100 kn * Slavka Kopačin 100 kn

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Od sprovoda pok. Janje Bošković-Krakić, Crnići 100 KM * Ivanka Doko, Čitluk 25 KM * Komping d.o.o.-Vitez 50 KM * Anda Mihaljević, Nova Bila 50 KM * Suzana Sazbo 120 kn * Danica Kristić 100 kn * Anda Svoboda 50 kn * Alen Peruško 100 kn * Senka Dominiković 100 kn * Dubravko Dujmić 100 kn * Josipa Cilibota 200 kn * Goranka Rupe 400 kn * Dominika Nenadić 100 kn * Ljubica Gucić 50 kn * Verica Grbić 270 kn * Dario Maradin 100 kn * Ambroz Čivljak 400 kn * Spomenka Ljubić Grbavac 1.000 kn * Grgur Drozdek 75 kn * Sonja Kovačević 400 kn * Danijel Oprauš 50 kn * Slavko Oroz 100 kn * Emanuela Prgometi 100 kn * Željka Tukić 300 kn * Župa sv. Leopolda Mandića, Koprivnica 100 EUR * Ivica Adžić-Kapitanović 100 EUR * Župa Srca Isusova, Šibenik-Baldekin 11.500 EUR * Marija Gulin 50 EUR * Župa Murter 700 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U KONGU:

Sestre Judita Baljkas, Banja Luka 132,03 KM * Mate Barać 20 kn * Stane Radulović 50 kn * Željana Nižić 50 kn * Nikola Horvat 100 kn * Dario Časar 100 kn * Ružica Medvarić Bračko 200 kn * Mirna Nothig 100 kn * Viktorija Vičić 100 kn * Ivka Nedidić 50 kn * Mladen Crneković 100 kn * Lidija Petrač 70 kn * Kata Sabelja 100 kn * Tomislav Perić 30 EUR * Spomenka Mamić 200 kn * Mara i Jelena Mušterić 1.000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJI:

Djeca župe Rotimla 1.270 KM * Župa Stolac, dar vjernika 1.170 KM * vjerou-

čenici II. i III. r. sa s. Matejom Krešić – Katedrala, Mostar 1.263,56 KM * Župa Neum, dar vjernika 1.000 KM * Župa Studenci, dar vjernika 1.000 KM * Župa Čim i Ilići – Mostar, dar vjernika 433 KM * Robert Skejić 150 kn

ZA MISIJI KAMBALA – DAKAWA, TANZANIJA:

Župa Studenci, dar vjernika 1.160,69 KM

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Stjepan Vuzem 1.000 kn * Iva Miličević 150 kn * Slavica Bilandžić 100 kn * Mandala Jurković 200 kn * Marija Rudančić 100 kn * Bernarda Picinić 800 USD

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Prijatelji misija župe Srednja Slatina: Nikola Jurić 50 EUR * Nikola Mandarić 50 EUR * Željko Jurić 50 EUR * Željko Adžamčić 50 EUR * vlč. Marko Stipić 100 EUR * Igor Pivac 500 kn * N. N. 100 kn * Stana Prskalo 150 kn * Marija Pjevac 200 kn * Milan Čogelja 50 kn * Marin Babić 200 kn * Kralj Katica 100 kn * Lucija Lukan 1000 kn

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Milka Barnjak, Bistrica kod Uskoplja 120 KM * Fabijan Jakovljević, Bistrica kod Uskoplja 130 KM * preč. Vinko Radić, Sarajevo 1.000 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBIJI:

Marija Puhařić 40 kn * Marija Bartošek 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU:

Sandra Ščukanec 300 kn * Slava Siladi 200 kn * Obitelj Banović 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Ljiljana Mesarov 100 kn * Mandica Polić 400 kn * Anka i Damir Lončar 100 kn * Ivan Bošnjak 100 kn

ZA MISIJE I GLADNE U NIGERIJI:

Marija Matijačić 500 kn * Katica Dujmović 200 kn

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Nada Maruna 500 kn * Loris Iljkić 200 kn * Marija Pupić-Marijan 120 kn

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Zvonimir Zovla 80 kn * Eko Veteran 140 kn * grupe Zečići i Ribice dječeg vrtića Poletarac 240 kn

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

M. V. 300 kn * Josip Rajčić 40 kn Josip Rajčić 40 kn

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Preč. N. N., Sarajevo 2.000 kn * Nada Pelež Serenčić 50 kn * Ivan Belinčić 2.000 kn * N. N. 500 kn

ZA AKCIJU MIVU - MISIJSKA VOZILA:

Ružica Beljan 50 kn * Agneza Cvetko 100 kn * Antonio Peruško 100 kn * Sestre Fraňajevke 1.000 kn * Andelka Pejković 100 kn * Danica Hursa 35 kn * Župni ured 200 kn * Helena Frljak 50 kn * Ambroz Čivljak 400 kn * Danica Hursa 35 kn * Dragutin Ricija 150 kn * Pero Petanjak 50 kn * Luca Radman 20 kn * Obitelj Majić 400 kn * Ana Trubić 100 kn * Natko Blagojević 100 kn * Župa Srca Isusova, Šibenik-Baldekin 1.700 kn

POŠTANSKE MARKICE I TELEFONSKE KARTICE:

Fra Marko Lovrić, Šikara * Eko Veteran

SISAK 2015.

27. ljetni susret misionarki i misionara

Ljetni susret misionara i misionarki Crkve u Hrvata održat će se ove godine od 6. do 9. srpnja 2015. u Sisačkoj biskupiji. Domaćin susreta bit će preuzvišeni Vlado Košić, sisački biskup, zajedno sa svojim svećenicima, redovnicima, redovnicama i Božjim narodom.

Na susretu će sudjelovati misionari i misionarke iz Afrike, Latinske Amerike, Oceanije i misijskih zemalja u Europi, a uz njih i hvarsко – bračko – viški biskup mons. Slobodan Štambuk kao predsjednik Vijeća za misije Hrvatske biskupske konferencije, zatim nacionalni i biskupijski ravnatelji Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Okupljanje je predviđeno u ponедjeljak 6. srpnja do 16 sati u Ordinarijatu Sisačke biskupije, Trg bana Josipa Jelačića 1, 44000 Sisak. Misionari i misionarke te biskupijski ravnatelji iz Hrvatske i BiH svoj dolazak trebaju najaviti do 15. lipnja 2015. na sljedeću adresu:

Papinska misijska djela u RH,
Ksaverska cesta 12a, 10000 Zagreb,
tel. 01/5635055,
e-mail: missio.croatia@misije.hr.

MISIJSKA KRIŽALJKA – OŽUJAK 2015.

Radosna vijest	Prijevozno sredstvo	Žensko ime	Litra	Inicijoli slovenskog pisca	Divljaci	Žensko ime	Žensko ime	Utvoriti	Americij	Ptica	Radosna vijest	Dan ustanove euharistije
Dan Isusove muke i smrti											č Život kod Boga	
LR				Biblijsko more Na (njem.)								
Gospina majka				Lažljiv Ugljik							Ura U (str.)	
Pjesma								AI Pospan			JV Konji	
			Nota			Životinja Dio volovske opreme					Rotor Muško ime	
			Kisik		Zamjenica Vm				Lopov Nog. klub			
			Nedjelja prije Uskrsa									
			Adresar							U redu (eng.)		

Rješenja iz prošlog broja: ČISTA SRIJEDA, ŠRI LANKA, FILIPINI, MANILA.

